1827. No. 58.

LEEU- WARDER COU- RANT.

VRIJDAG den 20 JULIJ.

Bij deze COURANT wordt een Bijvoegsel uitgegeven.

PROVINCIE VRIESLAND.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 27 Julij 1827, des voormiddags ten 11 uren, zal, onder nadere approbatie, door eenen Commissaris uit heeren Gedeputeerde Staten van Vriesland, en in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat en der Publieke Werken, aan het Lokaal van het Gouvernement van Vriesland, binnen Leeuwarden, worden aanbesteed:

Het doen van eenige vernieuwingen en reparatien aan de Leijen- en Pannendaken der Gevangenissen binnen Leeuwarden, met de leverantie der benoodigde Materialen.

Geschiedende deze besteding bij publieke inschrijving en opbod, terwijl het Bestek daartoe acht dagen voor de besteding ter lezing ligt aan het Gouvernementshuis te Leeuwarden, en de verlangde inlichtingen en aanwijzingen kunnen bekomen worden bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat en den Opzigter der Provinciale Gebouwen binnen Leeuwarden.

De Gouverneur van Vriesland,
VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

De Gouverneur van Vriesland maakt bij dezen bekend, dat de gewone uitdeeling der premien voor den besten dekhengst, en de vier beste veulendragende Merrien zal plaats hebben, op Dingsdag den 7 Augustus 1827.

Dat de keuring zal geschieden door den keurmeester der Dekhengsten *C. Stöcker*, ten overstaan van Commissarissen uit het collegie van Heeren Gedeputeerde Staten dezer provincie.

Dat ter keuring zullen moeten worden aangeboden:

a. Alle Hengsten boven de *tien* jaren oud.

b. Hengsten die den ouderdom van *twaalf* jaren zullen hebben bereikt; dat deze echter zullen worden gehouden voor afgekeurd, wanneer dezelve niet dit jaar en telkens jaarlijks, ter keuring zijn aangeboden; en

c. Hengsten van 3, 4 en 5 jaren, welke nog niet finaal goedgekeurd en met het gewone brandwerk bestempeld zijn; en zulks krachtens de Notificatien van Heeren Gedeputeerde Staten van den 26 Januarij en 2 November 1819 en Zijner Majesteits besluit van den 26 April 1827, *no.* 99.

Dat de premien zullen zijn:

Voor den bestgekeurden Dekhengst......	*f* 100 : 00.
„ de bestgekeurde veulendragende Merrie...	100 : 00.
„ „ tweede..........	75 : 00.
„ „ derde..........	50 : 00.
„ „ vierde..........	25 : 00.

Dat de Hengsten welke naar de premie zullen dingen, moeten vertoond worden, des morgens ten *tien* uren in het *Zaailand*, en de Merrien ten *elf* uren, op dezelfde plaats; terwijl de jonge Hengsten provisioneel, door den Keurmeester geadmitteerd, ook des morgens ten *tien* uren aldaar moeten worden vertoond, ten einde finaal goedgekeurd zijnde met het gewoon brandmerk bestempeld te worden.

Dat de Lijsten van gevallene veulens en van de gedekte Merrien in 1827 vóór dien tijd *franco* moeten worden ingezonden bij den keurmeester *C. Stöcker*, te *Leeuwarden.*

SPANJE.

MADRID, *den 2 julij.*

Men ziet hier ieder dag het bevel tot geheele ontbinding der observatie-armee aan de Portugesche grenzen te gemoet. Met den Heiligen Stoel schijnen de verschillen ook zoo goed als opgeruimd te zijn. Te Algeziras zijn, zegt men, bedenkelijke onlusten uitgebroken, waarin eene menigte oude militairen zouden betrokken zijn.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den 13 julij.*

Den 20 junij is de Keizer van Rusland onverwachts van Petershof op zijne vloot bij Kroonstadt aangekomen; den volgenden dag heeft Zijne Majesteit dezelve doen manoeuvreren, en is des avonds naar Petershof teruggekeerd, waarna de vloot in zee gestoken is. De eerste plaats harer bestemming is Brest. Het oorlogschip en het fregat, welke uit de Middellandsche-Zee te Kroonstadt teruggekomen waren, zullen de vloot spoedig volgen.

Men zegt, dat de voornaamste veranderingen door de grieksche nationale vergadering in de constitutie van Epidaurus gemaakt, de bevestiging en een meerder bijzondere bepaling der burger-regten betreffen, en ook behelzen, dat de representanten der natie zich alleen en uitsluitend met de wetgeving moeten bezig houden; ook worden de regten van de uitvoerende magt daarbij meer uitgebreid, alle onderscheidings-titels afgeschaft, de verantwoordelijkheid der ministers ingevoerd, geregtshoven opgerigt en de onbepaalde vrijheid der drukpers verzekerd.

ENGELAND.

LONDEN, *den 14 julij.*

Men verneemt, dat de schikkingen in het nieuwe ministerie, die slechts provisioneel waren, thans haar volle besiag zullen verkrijgen. De hertog van *Portland* zou afstand doen van het geheim zegel, doch zitting behouden in het Kabinet. Het zegel zou aan lord *Carlisle* worden gegeven, die als eerste commissaris over de bosschen door den heer *Sturges Bourne* opgevolgd wordt, houdende de heer *Bourne* mede zitting in het Kabinet. De markies van *Lansdowne* wordt secretaris van Staat voor de binnenlandsche zaken; de burggraaf *Dudleij* blijft minister van buitenlandsche zaken en de heer *Canning* eerste lord der thesaurie en kanselier van den Exchequer. De heer *Spring Rice* zal, zegt men, den heer *Pencer Perceval* als onder secretaris van binnenlandsche zaken vervangen. De markies van *Wellesleij* blijft nog dit jaar onder-koning van Ierland en zal waarschijnlijk den markies van *Anglesea* tot opvolger bekomen. De Koning zal in de volgende week een raad houden, om aan alle deze schikkingen zijn bekrachtiging te geven.

Het comité der Grieken heeft alhier drie kleine schepen aangekocht, welke zoo spoedig mogelijk naar lord *Cochrane* zullen gezonden worden.

Volgens depêches van onzen gouverneur der Ionische eilanden, van den 29 Julij, was er een opstand in Albanie uitgebarsten, welke welligt eene afleiding voor de Grieken zou de kunnen te weeg brengen.

Eindelijk is het tractaat door Engeland, Rusland en Frankrijk ter bevrediging van Griekenland gesloten, publiek gemaakt. Dit stuk is den 6 Julij door den Engelschen minister *Dudleij*, den Franschen gezant *de Polignac*, en den Russischen gezant den heer *van Lieven*, onderteekend geworden.

In hetzelve wordt gezegd, dat Engeland, Frankrijk en Rusland, doordrongen van de noodzakelijkheid om een einde te maken aan den bloedigen strijd, welke tusschen de Turken en de Grieken plaats heeft, waardoor de regeringloosheid vermeerdert en den handel der Europische volken groote nadeelen veroorzaakt, zich vereenigd hebben om een einde aan dezen staat van zaken te maken, door den vrede, tusschen de oorlogvoerende partijen, te herstellen, en wel bij eene overeenkomst, waarna, zoo wel door de menschheid als het belang en de rust van Europa, verlangd wordt.

Dit tractaat bestaat uit zeven artikelen, waarbij bepaald wordt, dat de Mogendheden vooreerst een wapenstilstand zullen voorslaan, waarna de overeenkomst zal tot stand gebragt worden, volgens dewelke de Grieken den Sultan als hun opperheer zullen erkennen, en aan hem eene jaarlijksche schatting betalen. Zij zullen echter zelve hunne overheden verkiezen die hun zullen bestieren. De Turksche bezittingen op het vaste land en op de eilanden van Griekenland gelegen, zullen door de Grieken, voor eene te bepalene som worden overgenomen. De Mogendheden zullen de overeenkomsten waarborgen, en het tegenwoordig tractaat zal uiterlijk binnen twee maanden moeten worden geratificeerd.

Ook is bij dit tractaat gevoegd een additioneel en geheim artikel, op denzelfden dag en door dezelfde gevolmagtigden, te Londen geteekend, waarvan de voornaamste inhoud de volgende is: „ dat, bij aldien de Sultan binnen eene maand de aangebodene bemiddeling niet aanneemt, de gezanten te Konstantinopel zullen verklaren, dat, daar de middelen der Porte nog geenzins voldoende schijnen, om aan den staat van zaken in de Levant eene andere wending te geven, en de daaruit voortvloeijende ongelegenheden te doen ophouden, de mogendheden zich genoodzaakt vinden, om zich nader tot de Grieken te wenden, en wel, door het aanknoopen van handelsbetrekkingen, en het zenden en ontvangen van consulaire agenten; — dat, indien de Porte binnen eene maand den wapenstilstand niet aanneemt, de mogendheden dadelijk zoodanige maatregelen zullen beramen, als de voorzigtigheid haar aan de hand zal geven, zonder aan de gepleegd worden vijandelijkheden deel te nemen, en welke zullen kunnen strekken, om eenen zoodanigen gewenschten wapenstilstand met de daad te doen plaats hebben, door zich tusschen de strijdende partijen te plaatsen; — dat, bijaldien, tegen alle verwachting, eene der strijdende partijen het voorstel der mogendheden niet mogt aannemen, zij echter zullen voortgaan met de bevordering van de bedoelde bevrediging op de bepaalde voorwaarden, en zij nu voor als dan hare gevolmagtigden te Londen de noodige magt verleenen, om de verdere maatregelen, welke de omstandigheden zouden vorderen, tot stand te brengen."

NEDERLANDEN.

BRUSSEL, *den 15 julij.*

Naar men verneemt zal de commissie tot onderzoek van de memorien, wegens het zamenstellen eener algemeene nederlandsche geschiedenis, in de maand october op nieuw in 's Gravenhage bijeenkomen, ten einde alsdan een bepaald besluit te nemen en rapport uittebrengen.

Het kamp hetwelk den 1 september op de Ravelsche Heide, bij Turnhout, zal bijeenkomen, zal te zamen gesteld zijn uit twaalf bataillons infanterie, acht escadrons kavalerie, eene batterij artillerie te voet en eene batterij rijdende artillerie, te zamen 12,000 man uitmakende.

AMORTISATIE SIJNDICAAT.

AANBESTEDING.

De Ontvanger der Domeinen te Vollenhoven, als daartoe geautoriseerd door den heer Administrateur der Domeinen in het 1ste Ressort, zal op Woensdag den 25 Julij 1827, des voormiddags ten elf uren, ten overstaan van den heere Burgemeester te Vollenhoven, in het openbaar op het Stadshuis aldaar, op nieuw aanbesteden: (zijnde de vorige aanbesteding gedisaprobeerd).

Het bouwen van eenen achtkanten Wind-Vijzel-Watermolen, (circa 26 ellen 640 strepen vlugt), op het zoogenaamde Giethoornsche Weide; alsmede het Bedijken van opgemelde Weide, gelegen in de Gemeente Giethoorn, nabij de Stad Steenwijk.

Het bestek en condition dezer aanbesteding zullen acht dagen te voren ter lezing liggen ten Kantore van genoemden Ontvanger, ter Griffie van het Provinciaal Gouvernement dezer Provincie, aan het Bureau van gemelde Administrateur te Arnhem, te Gorinchem in den Hooiwagen, te Hardinxveld in de Drie Snoeken, te Leeuwarden in de Valk, aan de Lemmer in de Wildeman, alsmede te Meppel in het Posthuis; zullende de aanwijzing in loco geschieden, vier dagen voor de aanbesteding, door den heer Ingenieur *Overduin*, woonachtig te Giethoorn, ten huize van den kastelein *Dinksma* aldaar.

In de Stads- of zoogenaamde Prinsentuin alhier, zal met de vereischte permissie, 1. *heden den 20 Julij* 1827, den heer THOMAS, aangemoedigd door de menigte liefhebbers die hem met hunne tegenwoordigheid hebben vereerd, TWEE *LUCHTBALLONS* doen opgaan; de een ten 4 uren, verzeld van *een jonge Mammeluk*; de tweede ten 9 uren, verzeld van *Arlequin* en *Colombine in een schuitje*. — Entrée 30 cents.

2. Op *heden avond* tien of elf uren, zal de heer R. LINDEMAN, voordeelig door de twee vorige Vuurwerken bekend, een *VUURWERK* doen afgaan, dat in smaak en luister de twee vorigen zal overtreffen. — Entrée 50 cents.

3. Op *Zondag den 22 Julij* MUZIJK. — Entrée 30 cents.

4. Op *Maandag den 23 Julij*, des avonds ten zes uren, zal de voornoemde heer THOMAS een *JAGT VAN DRIE LUCHTBALLONS* laten opstijgen; de eerste zal door een *Hert* verzeld wezen, de tweede door een *Jagthond*, en de derde door een *Jager*, dewelke het Hert in de lucht zal vervolgen, tot verwondering der aanschouwers. — Entrée 30 cents.

5. Op *Maandag den 23 Julij*, des avonds ten tien uren, *ILLUMINATIE* en *MUZIJK*. — De entrée 60 cents de persoon.

NB. De ingang tot het Vuurwerk en Illuminatie alleen op het Schoenmakers Perk.

J. J. BUWALDA, Koffijhuishouder in het Hof van Holland te Leeuwarden, acht het, offschoon zulks bij velen genoegzaam bekend moge wezen, nogtans niet ondienstig, door deze algemeen kenbaar te doen worden, dat zijn geschikt en niet onaanzienlijk ingerigt Lokaal, gedurende deze Leeuwarder Kermis, wederalsin vorige jaren, tot ontvangst van het fatsoenlijk publiek is opengesteld; zullende men aldaar, onder het genot van allerlei verversschingen, en de verzekering van eene allerpromptste bediening, van een daar-

---

HOUT-VEILING. Op Donderdag den 2 Augustus 1827, ten 10 uren voor den middag, op den Hoeksterpoorts Dwinger, achter de Molen te Leeuwarden, ten overstaan van den Notaris Mr. P. ANDREÆ aldaar, van 3 à 4 ladingen eiken WOUDBOOMEN, waaronder extra zware en gladde, alsmede zes zware eiken bekante Boomen, een groote partij Kromhout, Hek- en Stekpalen, Leggers en Damleggers, voorts eenige Lindeboomen en ander Hout, geschikt voor Huis- en Scheepstimmerlieden, Molen- en Wagenmakers, Kuipers en Aannemers, etc., aangevoerd door den Koopman *Jan Lenzes Koopmans.*

HARDDRAVERIJ. Met consent van den Edel Achtbaren heer Grietman van Menaldumadeel, gedenkt de kastelein T. T. HOEKSTRA te Marssum, op Zaturdag den 21 Julij 1827, des namiddags ten 2 uren, te laten verharddraven een fraaije met ZILVER gemonteerde ZWEEP; alle Paarden zullen worden toegelaten welke tot genoegen der Keurmeesters zijn, behalven de zoodanige die een stadspriis of premie gewonnen hebben.

Met consent van het Edel Achtbaar Grietenij-Bestuur van Haskerland, gedenkt de Kastelein H. VAN ZANDBERGEN, bij Haskerbrug, te laten verharddraven, op Zaturdag den 29 Julij 1827, des namiddags ten 2 uren, eene fraaije ZILVEREN TADAKSDOOS, door Paarden van zessen klear en die tot genoegen der Keurmeesters zijn.

AANBESTEDING. De Kerkvoogden van den dorpe Aalzum, gedenken aantebesteden: Het afbreken van een gedeelte der oude PASTORIJ-HUIZINGE aldaar, en eenige REPARATIE aan het staandeblijvend end; alsmede het weder opbouwen van eene grootendeels NIEUWE, met de leverantie van de daartoe benoodigde MATERIALEN; waarvan Bestek en Teekening ter lezing zullen liggen, ten huize van *Wieger Jans Venema*, kastelein aldaar, vier dagen voor de besteding, welke ten dien huize zal plaats hebben op Maandag den 30 Julij e. k., des namiddags te drie uren.

H. HELDER, *mede-Kerkvoogd.*

Verkooping van eene fraaije verzameling wel geconditioneerde Latijnsche, Fransche, Hoog- en Nederduitsche BOEKEN, enz. Het welk zal worden verkocht door en ten huize van S. IJ. VAN DER WERFF, in de St. Jacobstraat, te Leeuwarden, op Dingsdag en Woensdag den 31 Julij en 1 Augustus 1827, op de gewone uren van verkoop. De Catalogus is bij bovengemelde Boekhandelaar te bekomen.

Bij J. KINK, Kleermaker in de Groote Hoogstraat, letter H. no. 68, te Leeuwarden, zijn te bekomen, eenige zeer fraai gewerkte MANS KLEEDINGSTUKKEN.

Bij J. H. J. LEHMANN, bij de Brol te Leeuwarden, zijn weder te bekomen in de Koninklijke Nederlandsche Loterij, voor de 6de Klasse, LOTEN, in huur en koop, Heele, Halve, Kwarten, Achtsten en Zestienden, volgens Prijs-Courant. De voornaamste Prijzen zijn: *f* 125,000, *f* 100,000, *f* 80,000, *f* 40,000, *f* 20,000, *f* 10,000, *f* 5000, *f* 2500, 3 van *f* 1250, en 5 Premien van *f* 2500; *f* 15,000 voor het laatste Lot, en *f* 50,000 bij de laatste der 8 uitkomende hooge Prijzen, 80 van *f* 1000. De trekking begint den 23 Julij aanstaande. — Bovengemelde houdt zich vriendelijk gerecommandeerd. Bij hem wordt groot generaal Kontraboek gehouden.

De Griffier P. PLANTINGA, te Marrum, zal op Zaturdag den 28 Julij 1827, des namiddags ten 2 uren, in de herberg van den kastelein *IJsmoer*, te Hallum, bij boelgoed verkoopen: 6 Bunders en ruim 61 v. roeden WEIT, 1 bunder en ruim 46 v. roeden ROGGE en 1 bunder en ruim 10 v. roeden KOOLZAAD. Alles te velde staande op de Zathe thans door *Pieter Sierds Heidanus* bewoond.

De Notaris J. KLAASESZ, te Ternaard, presenteert bij den finalen palmslag te verkoopen: De ZATHE en LANDEN, toebehoorende aan *Jan Lieuwes Wiersma*, gelegen onder Ternaard, groot ruim 35 bunders (bij vorige Advertentie breeder omschreven), en waarop bij de 1ste zitdag geboden is *f* 35,969 : 50. Voorts nog 1½ bunder BOUWLAND, daarbij gelegen. Waarop geboden is *f* 1700 : 00. Wie gadinge maakt, kome op Maandag den 6 Augustus 1827, des namiddags ten 3 uren, in de herberg te Ternaard.

PUBLIEKE VERKOOPING van eene aanzienlijke partij fraaije SPIEGELS met vergulden Lijsten in diverse grootte; benevens eene uitmuntende collectie SCHILDERIJEN, bestaande in diverse gekleurde en zwarte Landschappen, en andere stukken, allen met vergulden Lijsten en gemailleerde Glasen, welke door de Firma BOS en COMP. ten overstaan van den Deurwaarder B. STELLINGWERFF zullen worden verkocht, op Woensdag en Donderdag den 25 en 26 Julij 1827, telkens te beginnen des voormiddags ten 9 en des namiddags ten 2 uren, in de Concertzaal te Sneek. Kunnende voorschreven goederen bevorens op Maandag en Dingsdag den 23 en 24 Julij 1827, des voormiddags van 10 tot 12 en des namiddags van 2 tot 7 uren, in de Concertzaal voornoemd, voor een ieder te bezien zijn.

De Floreenpligtige Ingezetenen van den Hervormden Godsdienst, worden geconvoceerd om op den 2 Augustus e. k., des voormiddags ten elf uren, te compareren in de Kerk te Boornbergum, om in persoon of bij behoorlijke volmagt te stemmen een PREDIKANT in de vacerende Hervormde Gecombineerde Gemeenten van Boornbergum en Kortehemmen, en zulks volgens het Reglement daarvan zijnde.

E. HEPPENER, *Consulent.*

Met consent van den Edel Achtbaren heer Grietman van Achtkarspelen, gedenkt de kastelein sche F. D. WADMAN wedu we, te Buitenpost, op Donderdag den 2 Augustus 1827, (zijnde de dag na de gewone Jaarmarkt), des namiddags ten twee uren, te laten verharddraven en aan den eigenaar van het snelstloopend Paard vrij te vereeren: Een extra fraaije voluit met ZILVER gemonteerde ZWEEP, door Paarden welke aldaar, alsmede geen stads prijs hebben gewonnen en tot genoegen der Keurmeesters zijn; de inschrijving en monstering der Paarden zal zijn des morgens ten elf uren.

Al wie iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan den Boedel van wijlen GERRIJT JURJENS de KOE, in leven meester Wolkammer, onlangs overleden te Oosterzee, wordt verzocht het zij in persoon of met gefrankeerde brieven, daarvan op- en aangave te doen voor den 17 Augustus eerstkomende, ten Kantore van den heer I. RUARDI, Notaris te Sloten; zullende na den voorschreven termijn geene Schuldvorderingen meer aangenomen worden.

HARDDRAVERIJ. Met consent van den heer Grietman van Wonseradeel, gedenkt de kastelein F. T. SIESWERDA en enige Liefhebbers van Burgwerd, op Maandag den 23 Julij 1827, des namiddags ten 2 uren, te laten verharddraven en aan den winnaar vrij te vereeren: Een extra fraaije ZILVER gewerkte TABAKSDOOS, door Paarden die geen prijs noch premie gewonnen hebben, en tot genoegen der Keurmeesters zijn. De inschrijving der Paarden precies ten één uur.

De ondergeteekenden, Kalkbranders aan den Vlekke Gorredijk, maken door deze de belanghebbende bekend, dat zij van dezen dagteekening af, de KALK per ton 10 cents, hebben opgeslagen.

Gorredijk, G. T. de JONGH & COMP.
den 20 Julij 1827. en T. A. en W. A. DIJK.

De ondergeteekenden, provisionele Sijndici in het Faillissement van Mejufvrouw PETRONELLA GEERTRUIDA VOGELSANG, laatst Koopvrouw te Sneek, roepen bij dezen op de Crediteuren in gedacht Faillissement, om binnen den tijd van veertig dagen na dato dezes, derzelver Schuldvorderingen aan genoemde Sijndici op te geven, mitsgaders de titels daarvan zijnde; of wel laatstgemelde ter Griffie van de Regtbank alhier te deponeren.

Sneek, den 19 Julij 1827. A. D. RENEMAN. JOHs. SCHAAP.

)o( )o( )o(

Een KLEERMAKERS-KNECHT, zijn werk wel verstaande, kan van stonden aan werk bekomen bij T. H. STIENSTRA, Mr. Kleermaker op Oude Bildtzijl.

Door het overlijden van den Weesvader in het old Burgerweeshuis te Sneek, die post vacant geworden zijnde, wordt verlangt een ongehuwd PERSOON van middelbare jaren, om dien post te vervullen, wie daartoe genegen mogt zijn vervoege zich in persoon of schriftelijk, doch met gefrankeerde Brieven en met overlegging van bewijs van goed gedrag ter Secretarie der stad Sneek.

De ondergeteekende, voorheen Koopman te Leeuwarden, thans wonende te Dronrijp, brengt bij dezen ter kennis van een ieder die ter zake zijner gedrevene Handel, aan hem wegens geleverde Winkelwaren iets verschuldigd is, dat de invordering dier pretentien door hem is opgedragen aan den heer J. ALBARDA, Hz., Notaris in de Groote Hoogstraat, letter H, nummer 126, te Leeuwarden; terwijl zijne boven beloelde Debiteuren bij dezen worden aangemaand, om ten spoedigsten aan gemelden Notaris het door hun verschuldigde te voldoen. J. F E R W E R D A.

Met vereischte permissie van Burgemeester en Wethouders, gedenkt de kastelein PIETER DIJKSTRA, te Franeker, op Zondag den 22 dezer te laten verkaatsen, en aan den winnaar vrij te vereeren: Drie ZILVEREN LEPELS. De liefhebbers worden verzocht om zich bij tijds te laten inschrijven. *ZEG HET VOORT.*

Al wie iets schuldig is aan, of te vorderen heeft van wijlen TJEERD JANS BOSMA, in leven Huisman onder Jorwerd, en onlangs overleden, wordt verzocht daarvan rekening inte zenden of opgave te doen met *vrachtvrije* Brieven, aan deszelfs weduwe op Hesens onder Jorwerd, vooral vóór 1 Augustus 1827.

BRANDWAARBORG-SOCIETEIT. De Boekhouder van de Brandwaarborg-Societeit over het Kanton Hallum, brengt ter kennis der belanghebbenden, dat de verzekeringen van Vee, Hooi en Granen op den 1 Augustus e. k. eindigen, en dat volgens gewoonte de aangevings-billetten van nieuwe deelneming in deze maand zullen worden rondgezonden; doch, dat diegene, welke geen billet mogt ontvangen, en evenwel in de verzekering wil deelen, zich voor den 1 Augustus aanstaande bij den ondergeteekenden, of een der Gecommitteerden, kan aanmelden.

St. Anna Parochie, den 16 Julij 1827. *De Boekhouder voornoemd*, O. B. OEBERIUS.

De KERKVOOGDEN van den dorpe Delfstrahuizen, roepen bij deze op alle die genen die vermenen Graven te bezitten op het Kerkhof van gemelden dorpe, om zich aantemelden het zij schriftelijk of in persoon bij de respective Kerkvoogden aldaar, binnen den tijd van drie weken; zullende anders dezelve gerekend worden, na dien tijd te zijn vervallen aan zoo evengenoemde Kerkvoogdij. Verders gedenken de Kerkvoogden, op autorisatie van den heere Grietman en Assessoren van Schoterland, het Kerkhof na behooren te doen verhoogen.

---

toe wel geschikt en aangenaam Muzijk kunnen profiteren.

Bovengemelde maakt bij deze gelegenheid tevens bekend dat hij ook thans is voorzien van eene groote hoeveelheid belegene Bieren van allerlei soort.

C. H. WILKESHUIS, te Leeuwarden: adverteert, dat ten zijnen huize, genaamd *de Loge*, in het Zaailand, gedurende deze Kermis, alle avonden onder een goed Muzijk, alle soorten van Ververschingen te bekomen zijn; voorts dat op Maandag den 23 dezer aan bovengemelde Huizing *GROOT DANS-PARTIJ* zal gegeven worden, waarvan de entrée is gesteld op 50 cents, voor een heer met eene dame. Voor een goede directie en Muzijk zal gezorgd worden.

DE GEZANG EN GUITARREN PARTIJEN.

De Familie KITTEL van Erfurt, zal in de Zaal bij *P. N. FEUGEN*, in het Vriesch Koffijhuis, te beginnen gedurende de Kermis ieder avond ten 10 uren, en heden Vrijdag, *Tancred van Rossini*; Zaturdag, *die Schweizer Familie van Weigel*; Zondag, *het Vrouwtje van den Donau* en *de Wassertrager* enz., en Maandag, *Jean de Paris*, Opera van *Bajeldieu*, zich laten hooren.

DE LUCHTBALLON,

welke heden avond in de Tuin van *R. Steinvoorte* zoude opgaan, zal om redenen geen plaats hebben.

BREUKBANDEN EN MACHINES.

De ondergeteekende maakt bekend dat bij hem te bekomen zijn de vermaarde elastike mechanike LIES-, DIJ- en NAVEL-BREUKBANDEN, door den heer GODEFROY genoeg bekend gemaakt. — Als ook andere soorten, welke op eene zeer gemakkelijke manier, zonder riemen of tusschenbeensbanden alle moeijelijk in te houdene Breuken, op hunne plaats bevestigen.

MACHINES die zonder ongemak gedragen kunnen worden, de wanstaltige houding in eene goede doen voorkomen, en dienen tot verhelping, herstelling van ruggegraads, krommingen, scheefheid, en andere misvormingen des ligchaams, als: beenen, enz.

Leeuwarden, den 12 Julij 1827.

H. MEURSINGE, *Stads Chirurgijn.*

Woonachtig op de Ewal, Noordzijde, lett. I, no. 50.

*** Getrouwd:
MIDLUM, DIRK R. LAMMINGA, en
den 5 Julij 1827. EEKE S. de BOER.

*** Getrouwd:
JOURE, GEERT P. CATH, en
den 8 Julij 1827. GEERTJE J. WIELINGA.

*** Ondertrouwd:
JOURE, A. W. F. BOCHARDT,
den 15 Julij 1827. *van Heilbronn*, en
FOKJE L. ZEVERIJN.

Strekkende tot bekendmaking aan vrienden en bekenden.

*** Mijne huisvrouw CORNELIA ALMA is op den 7 Julij 1827 zeer voorspoedig van een' welgeschapen' ZOON verlost. A. ALMA,
Notaris te Bergum.

*** Op den 15 Julij 1827, is op den Huize Lijndenstein onder Beetsterzwaag, vrij voorspoedig bevallen van een' welgeschapenen ZOON, Vrouwe C. I. M. van BORCHAREN, geliefde echtgenoote van
F. G. A. B. Baron van LIJNDEN.

*** Heden verloste van eene DOCHTER, ELISABETH SIJBOUTS, geliefde huisvrouw van
LEEUWARDEN, F. de HAAN.
den 17 Julij 1827.

*** Heden verloste mijne geliefde huisvrouw T. VLIETSTRA, van eene welgeschapene DOCHTER.
LEEUWARDEN, C. L. PROPPING.
den 17 Julij 1827.

LEEUWARDEN, den 5 Julij 1827. Heden morgen ten 3½ uren, ontsliep zeer zacht, na eene langdurige sukkèling en bijgekomene verzwakking, in den ouderdom van ruim 71 jaren, onze teedergeliefde moeder en behuwd-moeder SUSANNA CAHAIS, wed. Ds. SAMUEL CAHAIS, in leven Predikant te Britswerd en Wieuwerd.

Wij vertrouwen dat ieder die haar naar waarde heeft gekend, met ons, hare nagedachtenis steeds in zegening zal houden. S. CAHAIS,
uit aller naam.

*** Ons dierbaar jongste zoontje JAKOB, ontviel ons heden in den ouderdom van slechts 27 weken.
SNEEK, S. W. VELDS.
den 8 Julij 1827. H. H. VELDS,
geb. BRANDER.

Strekkende deze ter kennisgeving aan vrienden en bekenden.

*** Na eene echtvereeniging van ruim twee en vijftig jaren, overleed heden mijne waarde echtgenoote JAARTJE RINZES, in den gezegenden ouderdom van ruim drie en zeventig jaren. P. D. DIRKS.

LEEUWARDEN, den 6 Julij 1827.

*** Het behaagde den vrijmagtigen God, mijne teedergeliefde echtgenoote ANKE FREDERIKS SLEESWIJK, na eene gelukkige echtverbintenis van veertien jaren en ruim drie maanden, in den ouderdom van zes en dertig jaren en bijna veertien weken, plotselings en onverwachts uit mijne liefdearmen tot Zich te nemen, mij nalatende vier kindertjes, te jong om hun verlies te beseffen.

Dienende deze tot bekendmaking aan vrienden en bekenden, met verzoek om van rouwbeklag-brieven verschoond te blijven.

LEMMER, S. W. VISSER.
den 11 Julij 1827.

OLDEBOORN, den 14 Julij 1827. Na een langzaam verval van krachten, overleed heden nacht circa één uur, onze geliefde zuster TRIJNTJE HENDRIKS, in den ouderdom van 60 jaren en 9 maanden, weduwe van TJERK IJPES, in leven Koopman alhier; geve langs dezen gebruikelijken weg kennis aan vrienden en bekenden.

WIJTZE H. HENDRIKS,
uit naam mijner zuster,
RIGTJE HENDRIKS.

*** Een zeer gevoelige slag treft ons, door het overlijden van ons geliefd eenigst zoontje, SIPKE, in den jeugdigen ouderdom van ruim elf jaren; hoe smartelijk dit ons valt kan elk beseffen.

FRANEKER, JAN SIPKES FABER.
den 15 Julij 1827. JELTJE FABER,
geboren KIENE.

*** Moesten wij voor vier maanden onze dierbare moeder missen, thans zijn wij geheel ouderloos, daar onze geliefde vader HIJLKE FEITES HOEKSMA, ons ook heden namiddag omstreeks vijf uren ontzonk, in den ouderdom van 53 jaren en bijna 7 maanden, ten gevolge van een snel verergerende zinking- en zenuw-ziekte van dertien dagen.

Wij verliezen in hem eenen zorgdragenden vader en beweenen hem met kinderlijke tranen; God, onder wiens bestier ons ook deze tweede slag trof, leenige onze droefheid, en doe ons door regt broederlijke en zusterlijke liefde de nagedagtenis onzer goede ouders zegenen.

LEMMER, FEITE HIJLKES HOEKSMA,
den 16 Julij 1827. *uit aller naam.*

LEEUWARDEN, den 16 Julij 1827. Overleed tot onze innige droefheid, ons veel geliefde jongste dochter, TRIENTJE, na een jaar en ruim vier maanden bereikt te hebben.

Dit tot narigt aan verdere vrienden en bekenden.

TACO BIENEMA.
EEKE BIENEMA,
geb. KLOMP.

*** Heden morgen wierd ik in den diepsten rouw gedompeld door het afsterven van mijne geliefde vrouw FENNIGJE RUURDS BRUININGA, in den ouderdom van 46 jaren en ruim drie maanden, na eene echtverbindtenis van bijkans 18 jaren, mij nalatende 5 kinderen; geve door dezen gebruikelijken weg kennis aan mijne vrienden.

SCHERPENZEEL, S. J. ATTAMA,
den 17 Julij 1827. *Predikant.*

*** Konden wij ons den veertienden dezes verblijden over de geboorte van een Zoon. — Kort duurde deze onze vreugde, heden werd door den dood dit pand der liefde van ons weggenomen.

LEEUWARDEN, R. L A M.
den 18 Julij 1827. P. P. KARSTEN.

Prijs der BOTER te SNEEK, den 17 Julij 1827, *f* 31 : 50. GRAAUWE KAAS *f* 16 : 00 à *f* 20 : 00.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, den 18 Julij 1827.

Werk.Schuld	2½ pct.	53¾ a 54		WeenerCert.	2½ pct	42 a 42¼
Rest. Uitg. dito	—	13/16 a 7/8		Idm. Bank-actien	—	1292 a 1296
Kans-Biljetten . .	*f*	18¼ a 18½		Aand. *Roth.* *f* 100	—	166 a 168
St. van uitgel. Kansb.		6500 a 6600		Dito *f* 250	4 —	355 a 356
Amort. Sijnd.	4½ pct.	97½ a 97¾		—— Met.	2½ —	a
Losrenten . .	2½ —	88¾ a 89¼		Idem	5 —	86¾ a 87
Ned. Handm.	4½ —	89 a 89½		Idem te Lond.	5 —	87 a 87¼
Obl. Rusland	5 —	100¾ a 101¼		Spanje 1805	5½ pct.	22¾ a 23
Russ. Inschr.	6 —	53¾ a 54		—— 1822	5 —	9¼ a 9½
Certific. dito	6 —	54¼ a 54½		Fr. Fondsen	3 —	72¾ a 73¼
Rusl. Hamb.	5 —	81¾ a 82		Cert. van dito	3 —	68 a 68¼
dito Neg. Lnd.	5 —	84¾ a 85		Napels Cert.	5 —	72½ a 73
Weenerbank	5 —	78 a 78½		Dito Nieuwe	5 —	73½ a 73
—— dito	4 —	63 a 63½		Dito in Lond.	5 —	78¼ a 79¼

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE STAD SNEEK, presenteren bij de minstaannemende te besteden: Het GRAVEN van een GRACHT, ongeveer ter lengte van 357 ellen, ter wijdte van 9 ellen, en ter diepte van 3 ellen. Wie gadinge maken, komen op den Raadhuize te Sneek, op Zaturdag den 21 Julij eerstkomende, des voormiddags ten elf uren; kunnende inmiddels het Bestek en Conditien ter Stads Secretarie worden gezien.

Sneek, *Burgemeester en Wethouders voornoemd*, IJ. VLINK.
den 2 Julij 1827. *Ter ordonnantie van dezelven*, B. HAGA.

DE BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD FRANEKER, maken bij dezen bekend, dat de Zomerkermis aldaar, beginnen zal op Donderdag den 26 dezer maand, en dat van dezelve alle Bedelaars, Rijfelaars, Horoskooptrekkers en Spelers om gewin van Geld, Goud en Zilver ten strengsten zullen worden geweerd, en de overtreders naar de wetten gestraft.

Verder, dat op Maandag den 30 daaraanvolgende, des namiddags ten twee uren, aldaar zal worden verharddraafd: EENE FRAAIJE EN VOLUIT MET ZILVER BEWERKTE ZWEEP, door Paarden van zessen klaar, tot genoegen der Keurmeesters, en welke aldaar geen Zweep gewonnen hebben. — De Inteekening der Paarden zal *op* het Stadshuis en de keuring *voor* hetzelve geschieden op denzelfden dag, des voormiddags ten elf uren.

De Kramers, welke gemelde Kermis met hunne Kramen verkiezen bijtewonen, worden verzocht, om zich vóór den 26 dezer maand daartoe met vrachtvrije brieven aantegeven bij den Stadsbode *Phllippus Salverda* aldaar.

Franeker, *De Burgemeester en Wethouders voornoemd* J. de SWART.
den 9 Julij 1827. *Ter ordonnantie van dezelve*, P. J. ROMAR.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS DER STAD SLOTEN, maken bij dezen aan de Sollicitanten, welke naar de vacante School te Sloten mogten dingen, bekend, dat het vergelijkend examen zal worden gehouden op Donderdag den 26 Julij 1827, te beginnen des morgens ten tien uren, op het Stadshuis te Sloten, alwaar de belanghebbenden zich zullen hebben te vervoegen. *Burgemeester en Wethouders voornoemd*, J. H. TROMP.

Sloten, den 11 Julij 1827. *Ter ordonnantie van denzelve*, O. RUARDI, *Secretaris.*

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN DER STAD GRONINGEN, brengen ter kennis van het Publiek, dat op den 24 Augustus aanstaande, de heugelijke *Jaardag van Zijne Majesteit den Koning*, des namiddags precies ten 2 uren, van Stadswege zal worden verharddraafd, tot Prijs: Een WAGENGEREIDE met HOOFDSTELLEN en verder toebehooren, voor twee Paarden, rijkelijk met ZILVER gemonteerd, en tot Premie: Een fraai PIKEURS HOOFDSTEL, mede rijkelijk met ZILVER gemonteerd; zullende op deze Harddraverij worden toegelaten alle Paarden, welke tot genoegen der Keurmeesters zijn. De aanteekening en keuring der Paarden zal plaats hebben bij het Raadhuis, des morgens ten 9 uren. *Burgemeester en Wethouderen voorn.*, J. F. van IDDEKINGE.

Groningen, den 16 Julij 1827. *De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen*, R. LOHMAN.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN HEMELUMER OLDEPHAERT EN NOORDWOLDE, convoceren mits dezen de Hervormde Floreenpligtigen van Nijega en Elahuizen, om op Maandag den 30 Julij 1827, des voormiddags ten elf uren, in de Kerk te Nijega te compareren, ten einde de voorstellen wegens de combinatie der Kerkelijke Gemeente met Oudega en Kolderwolde, door eene tot dat einde benoemde Commissie te doen, te aanhooren, dezelven in overweging te nemen, en deswegens finaal te besluiten; wordende dezelven tevens opgeroepen om als dan de Begrooting der Kerkelijke Administratie vasttestellen over den dienst van 1826.

Koudum, *Grietman en Assessoren voornoemd*, T. M. W. Baron van ASBECK.
den 10 Julij 1827. *Ter ordonnantie van dezelven*, J. ALBARDA GERLSMA, *Secretaris.*

AANBESTEDING. — GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN UTINGERADEEL, gedenken in het openbaar bij minstaanneming aantebesteden: Het OPVERWEN van den Toren en drie Ophaalbruggen te Oldeboorn. De gegadigden vervoegen zich op Zaturdag den 28 Julij 1827, des namiddags ten drie uren, op het Grietenijehuis binnen Oldeboorn, alwaar inmiddels het bestek zal ter lezing liggen.

E. W. PETERSEN, Mr. Horologiemaker te Harlingen, verlangt twee GROOTWERKERS-KNECHTS, kundig in het werk of gedeeltelijk, voorzien van bewijs van goed gedrag, wie hiertoe genegen zijn, adresseren zich aan bovengenoemde. Brieven franco.

)o( )o( )o(

De Ondergeteekende, Kunstverlakker en Blikslager te Leeuwarden, verwittigt bij deze zijne geëerde begunstigers, dat hij dezen Zomer geen Kermissen met de Kraam zal bijworen; maar ten zijnen huize, letter E, no. 32, op de Nieuwestad, eveneens wel geassorteerd zal zijn in onverlakte en verlakte Blikwaren, Bijouterien en Quincaillerien, met verzekering eener niet minder civiele en prompte bediening.

H. VAN TEMMING.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN HENNAARDERADEEL, convoceren mits dezen, de Onderhoudpligtigen tot de zoogenaamde Sibæde Vaart, loopende van het Brugje te Oosterend, tot in de Bolswarder Trekvaart, tegen Maandag den 23 Julij 1827, des voormiddags ten elf uren, in de Dorps-Kerk te Oosterend, ten einde zoodanig besluit te nemen, op het de doene voorstel tot slatting van voorschreven Vaart, als ter zake dienstbaar zal kunnen zijn.

Grietman en Assessoren voormeend, J. F. VAN EIJSINGA. Vt.
Ter ordonnantie van dezelven, W. K. HOEKSTRA, *Secretaris*.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN HEMELUMER OLDEPHAERT EN NOORDWOLDE noodigen bij dezen uit, de ONDERWIJZERS van niet minder dan den derden rang, welke genegen mogten zijn om te Solliciteren naar de Posten van Schoolonderwijzer, Koster en Voorzanger te Nijega, (door het overlijden van *J. Borman* vacant geworden) om de vereischte bewijsstukken van hunnen rang, hunne leerwijze en hun goed gedrag vóór of op den 25 Julij 1827 vrachtvrij intezenden bij den heer Grietman van Hemelumer Oldephaert en Noordwolde te Koudum, en zich gelijktijdig schriftelijk mits franko aantegeven bij den heer Schoolopziener van het zesde District in Vriesland, te Oldeberkoop. — De voordeelen welken aan deze functien verknocht zijn bestaan in een jaarlijks Tractement uit de Grietenijkas van *f* 75 : 00 als Onderwijzer; voorts jaarlijks *f* 17 : 00 uit de Kerkebeurs voor het waarnemen van het Kosters en Voorzangers-Ambt en de Schoolpenningen van plus minus 40 Leerlingen, a *f* 0 : 75 ieder in het vierendeels jaar, benevens het genot eener vrije Woning en Tuin. Het vergelijkend examen zal worden gehouden op Woensdag den 15 Augustus 1827, des voormiddags ten tien uren, in de Grietenij-Raadkamer te Koudum.

Koudum, den 11 Julij 1827.
Grietman en Assessoren voornoemd, T. M. W. Baron VAN ASBECK.
Ter ordonnantie van dezelven, J. ALBARDA GERLSMA, *Secretaris*.

De Notaris J. ALBARDA, Hz., te Leeuwarden, zal op Zaturdag den 21 Julij 1827, in plaats van den 14 dito, des namiddags ten 4 uren, in de herberg te Wijns, bij de finale toewijzing, publiek verkoopen:

1. Eene HUIZINGE, gekwoteerd met nummer 16, waarbij HORNLEGER, BOOMEN en PLANTAGIE, staande en gelegen aan de Ewal onder het behoor van Wijns, verhuurd aan *Rinze Gerrits Bel*, voor 35 guldens jaarlijks. Waarop geboden is *f* 375 : 00.
2. Een stuk BOUWLAND, groot naar naam en faam 1 bunder 46 v. roeden 97 v. ellen en 45 v. palmen, gelegen aan de Trekweg onder Wijns, in huring bij *Meile Martens Miedema*, voor *f* 57 : 00 jaarlijks. Waarop per 36¼ v. roeden gsboden is *f* 219 : 00.
3. Een stuk GREIDLAND, groot naar naam en faam 2 bunders 20 v. roeden 46 v. ellen en 18 v. palmen, gelegen naast het vorig perceel onder het behoor van Wijns, verhuurd aan *Albert Jans Faber*, voor *f* 69 : 00 jaarlijks. Waarop per 36¼ v. roeden geboden is *f* 206 : 00.

Het eerste op den 12 Mei 1832 en het tweede en derde perceel op Petri 1832 vrij te aanvaarden.
Conditien zijn te vernemen en Biljetten te bekomen ten Kantore van den Notaris voornoemd.

De Notaris J. ALBARDA, Hz., te Leeuwarden, zal op Maandagen den 6 en 20 Augustus 1827, telkens des namiddags ten vier uren, ten huize van de weduwe *Johannes Wijbenga*, op Kamstraburen bij Leeuwarden, bij de provisionele en finale toewijzing verkoopen:

1. Een HUIS met PLAATS, BLEEK en ZOMERHUIS, letter M, nummer 183, staande en gelegen op het Slot van 't Noordvliet bij Leeuwarden, laatst door de weduwe *Frans Schaafsma*, als eigenaarsche bewoond geweest, veertien dagen na de finale toewijzing te aanvaarden.
2. Een ruim PAKHUIS, waarin berging voor circa 50 Lasten Granen, waarbij een Bleekje, gequoteerd letter L, no. 9, staande op de Grachtswal bij Leeuwarden.

Billetten zijn te bekomen en Conditien te vernemen ten Kantore van den Notaris.

MR. L. J. HUBER, Notaris te Sneek, gedenkt, ten overstaan van het Vredegeregt van het kanton Sneek, publiek bij verhooggelden te verkoopen:

1. Eene HUIZINGE en ERF, c. a., staande en gelegen in de Kleine Kerkstraat, te Sneek, gekwoteerd met wijk 8, no. 85, door de wed. *Tjerk Oebeles Faber*, bewoond geweest.
2. Eene HUIZINGE in de Noorderhorne aldaar, gekwoteerd met wijk 8, no. 4, bij *Jurjen Hammersma*, c. u., als huurders bewoond.
3. Een HUIS in de Noorderhorne aldaar, gekwoteerd met wijk 8, no. 5, bij de wed. *Dirk Smids* in huringe.

Wie gadinge maken, komen op Woensdag den 1 Augustus 1827, ten huize van *Jarig Hilles Meijer*, kastelein te Sneek, bij de finale toewijzing, des avonds ten acht uren, en koopen op dan voortelezene Conditien, inmiddels te vernemen bij Mr. HUBER voormeld.

MR. L. J. HUBER, Notaris te Sneek, zal, als daartoe benoemd door de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te Sneek, ten overstaan van den heere Vrederegter van het Kanton Sneek, publiek bij verhooggeld verkoopen: Eene uitmuntende BURGER HUIZINGE, TUIN en HOF cum annexis, staande en gelegen te Goënga, gekwoteerd met no. 32, bij wijlen *Sibbele Sijmons Agama*, in leven Rentenier bewoond geweest. Wie gadinge maakt, kome op Dingsdag den 24 Julij aanstaande, des namiddags ten 3 uren, ten huize van de Erven *Willem Douwes Nijdam, in de Pauw* buiten de Oosterpoort te Sneek, en koopen op Conditien dan voortelezen, welke inmiddels te vernemen zijn bij den Notaris Mr. HUBER voornoemd,

BOELGOED VAN HUISGERADEN enz. Men presenteert op Dingsdag den 31 Julij e. k., des morgens ten negen uren, ten huize van wijlen den Wel Eerw. heer *Jac. Penninga*, te Mantgum, bij boelgoed en gereed geld te verkoopen: HUISMEUBELEN, waaronder een schoon geel eiken Kabinet zoo goed als nieuw, een bruin eiken dito, twee dito Laadtafels, twee dito Pulpitums, een staand tiendaags Uurwerk, een Bed en Peul, voorts Tafels, Stoelen met roode en groene Zittingen, Spiegels, een Linnenpers, Mangel, Spinde, Vliegekast, Turfbak, enz., Porselein, Engelsch en ander Aardewerk, eene aanzienlijke partij koperen en tinnen Goederen, Pistolen, Verrekijkers, een Optica-Spiegel met faaaije Platen, Schilderijen en eene verzameling van Godgeleerde en andere Boeken, alsmede een Rijdwagentje, een Chaiskussen, Paardetuig en Tuingereedschap, en wat ter verkoop alsdan meer zal worden aangeboden.

PUBLIEKE VERKOOPING. Mr G. A. AVENHORN VAN NAUTA, openbaar Notaris residerende te Rauwerd, presenteert publiek bij strijk- en verhooggeld te verkoopen:

1. Eene nette HUIZINGE, BUITHUIS, SCHUUR, HOVINGE en PLANTAGIE, voorzien van vele gerijfelijkheden, staande op Speers onder Sijbrandaburen, bij *Cornelis Joukes Hilverda* in gebruik, 12 Mei 1828 te aanvaarden.
2. 1 Bunder 60 v. roeden 40 v. ellen GREIDLAND, mede aldaar gelegen, bij dezelfde in gebruik, Petri 1828 vrij te aanvaarden.

Wie hier aan gadinge maakt, kome op Zaturdag den 28 Julij bij de provisionele, en op Zaturdag den 11 Augustus 1827 bij den finalen palmslag, telkens des namiddags ten 3 uren, op de Dille onder Rauwerd, ten huize van *Jan Pieter Oepkes*, kastelein, en koope op dan voortelezen Conditien, die intusschen te vernemen zijn ten Kantore van gemelden Notaris te Rauwerd.

De Notaris D. GREIJDANUS, te Harlingen, zal op Woensdag den 25 Julij 1827, des namiddags ten 4 uren precies, bij de beschrijving, en des avonds ten 7 uren precies, bij den finalen palmslag, in het Logement het Schippers-Gezelschap aldaar, publiek tegens strijk- en verhooggelden presenteren te verkoopen:

Een welbezeilde VISCH-AAK, met deszelfs Bunnen, Zeil en Treil, Ankers en verder Scheepstoebehooren, breeder volgens Inventaris, lang over steven 11 ellen 63 duimen, wijd en hol naar advenant, laatst door *Eit Jacobs van Ameland*, als Schipper bevaren; dadelijk te aanvaarden, zoo als dezelve is liggende in de Zuiderhaven, voor het Houtstek van de heeren *S.* en *J. Posthuma*, ten gemelden Stede.

De Notaris ALBARDA, te Marrum, zal op Zaturdag den 21 Julij 1827, des namiddags ten 2 uren, in de herberg op de Nieuwe Bildtzijl onder Hallum, bij boelgoed verkoopen:

4 Bunders en ruim 40 v. roeden KOOLZAAD. 2 Bunders en ruim 20 v. roeden WINTER GARST.
3 Bunders en ruim 30 v. roeden WEIT. 1 Bunder en ruim 83 v. roeden ROGGE.

Alles te velde staande in de Noorderleegs Polder onder Hallum.

De Notaris J. A. SCHAAFF, te Stiens, zal ingevolge bekomene autorisatie, ten overstaan van het Vredegeregt van het Kanton Leeuwarden, no. 2, op Zaturdag den 4 Augustus 1827, des namiddags ten 4 uren, in de herberg van de erven *L. S. Fonk* te Stiens, provisioneel veilen: Eene HUIZINGE, gekw. no. 27, (de oude Vermaning), met HOVINGE, BUITHUIS, SCHUURTJE en verder aanbehooren, staande en gelegen te Hijum, dadelijk na den finalen palmslag te aanvaarden. Conditien zijn te vernemen bij den Notaris.

MR. B. ALBARDA, Advokaat te Leeuwarden, als gemagtigde zijner Principalen, zal eerstdaags in het openbaar, door het Ministerie van Mr. J. J. WIERSMA, Notaris te Sneek, presenteren te verkoopen:

1. Eene ZATHE en LANDEN, en verdere aanhoorigheden, groot ruim 46 bunders beste Greidlanden, staande en gelegen te Nieuwhuizum, grietenij Wijmbritseradeel, de Huizinge gekwot. lett. N, no. 1, bij de wed. *Ide Piebes* in gebruik.
2. Eene DITO aldaar, groot ruim 33 bunders beste Greidlanden, de Huizinge gekwoteerd lett. N, no. 8, bij de weduwe *Andries Ages* in gebruik.
3. Eene DITO aldaar, groot ruim 33 bunders als voren, de Huizinge gekwoteerd lett. N, no. 4, bij *Marcus Kemper* in gebruik.
4. Eene DITO als voren, groot ruim 30 bunders, staande en gelegen onder de stad Workum, gekwoteerd lett. W, no. 35, bij de weduwe *Johannis Sjoerds* in gebruik.
5. De geregte helft in eene ZATHE en LANDEN, gelegen onder de stad Workum, groot in het geheel ruim 35 bunders beste Greidlanden, de Huizinge gekwoteerd lett. W, no. 34, bij *Bauke Ages Walta*, in huur.
6. Eene eeuwige RENTE, van *f* 48 : 00 's jaars vrij geld, gaande uit zekere 1 bunder 46 v. roeden best Greidland, onder Workum, bij *Jan Sijtses Dijkstra*, wordende bezeten.

De tijd waarop, en de plaats waar, zal nader worden bekend gemaakt.

De Secretaris en Notaris Mr. P. J. MEBIUS, zal op Zaturdag den 21 Julij 1827, des namiddags ten 3 uren, ten huize van *K. M. Koopmans*, kastelein bij de Molengebuurte te Beetgum, op negen maanden crediet publiek verkoopen: De helft van de navolgende te velde staande GRANEN, als 2 bunders 20 v. roeden Rogge, en 5 bunders 78 v. roeden Weit, op de Plaats gelegen onder Menaldum, bij *Jacob Andries Nieuwland* in gebruik geweest.

ONDERLINGE VERZEKERING VOOR BRAND.

De Boekhouder van de onderlinge Brand-Assurantie-Societeit over de Kantons Franeker, Bolsward, en Dronrijp, herinnert bij dezen de daarbij belanghebbenden, dat de verzekeringen van Vee, Hooi en Granen, op den 1 Augustus aanstaande eindigen; en brengt tevens ter kennis van die genen, welke zoodanige voorwerpen op nieuw verkiezen te hebben ingeschreven, dat de aangaven daarvan in den loop dezer maand Julij moeten geschieden; ten welken einde alle Donderdagen zal worden gevaceerd, des voormiddags van 10 tot 12 uren, te Franeker ten huize van ANNE H. RUURDA, en te Bolsward bij WIEBE H. WIEBES; — zullende na den 1 Augustus e. k., geene aangaven worden aangenomen.

Wijders worden de daarbij belanghebbenden verzocht, de brieven of opgaven, betrekking hebbende tot deze Societeit, voortaan te adresseren ten mijnen Kantore, ten huize van F. DRAISMA DE VRIES, te Achlum.

Achlum, den 5 Julij 1827. *De Boekhouder voornoemd*, D R A I S M A, Pz.

Bij aldien onder een of ander heer Advocaat, Notaris of Procureur, of in een of ander nagelaten Boedel, van een tot het passeren daartoe geregtigd en reeds overleden persoon, eene Testamentaire dispositie, in de laatstafgeloopen vijftig jaren, gepasseerd door wijlen *Sibbe Jans*, in der tijd huisman te Engwierum, doch in vervolg van tijd in het dorp Ee gewoond hebbende en overleden; of van hem, en zijn in der tijd hebbende huisvrouw *Rinske Jacobs Humalda*, wederkerig, mogt werden gevonden; gelieven hetzelve, of eene geautentiseerde kopia daarvan te bezorgen aan JAN JANSEN DONGA, te Metslawier, zal, boven de kosten, deswegens genieten eene premie van vijf en twintig guldens.

Alle de geene welke gelden verschuldigd zijn of mogen worden, aan de nagelatene Boedel van wijlen ROELOF KOOPS KNOBBE en deszelfs huisvrouw, Veenlieden, gewoond hebbende en overleden te Oudehaske, worden bij dezen verzocht en gewaarschuwd door de ondergeteekende *Hendrik Arends Raadsveld*, Veenbaas onder Terband om geene verdere betalingen te doen aan *KOOP ROELOFS KNOBBE*, Veenbaas te Oudehaske of iemand zijnentwegen dan wel voor *twee-derde gedeelten*, — alzoo de ondergeteekende is mede erfgenaam voor zich en in qlt. voor *één derde* gedeelte van gemelde Boedel, en alzoo regt en aanspraak heeft en blijft behouden op de een-derde der invorderbare gelden, tot zoo lange die boedel blijft ongescheiden. H. A. RAADSVELD.

Een BAKKERS-KNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan direkt werk bekomen bij *T. H. de WITH*, te St. Jacob. Brieven franco

RAVELLI & VANZINA, van Amsterdam, zijn volgens gewoonte met hun assortiment Docken, Shwals, Zijden Stoffen en meer andere goederen, alhier gearriveerd, staande met hunne Kraam op de hoek van de 2de Roef.

J. J. BUWALDA en B. SOODT, te Leeuwarden, adverteren, dat bij hun op heden is ontvangen eene aanzienelijke hoeveelheid BRONWATEREN, welke zij tegen *f* 26 : 00 de 100 kannen, nagenoeg Amsterdamsche Prijscourant, verkoopen.

J. B. BEGUIN, van Amsterdam, heeft de eer het geëerd publiek te verwittigen, dat hij alhier gearriveerd is met een groot assortiment Brons, Vergulde Bronse en Albaste Pendules, Girandoles, Lamp Antique en Schoorsteen-Armen, Porseleinen en Albaste Vazen, Porseleinen Serviesen en Bijouterien en meer andere nieuwigheden etc., alles tegen civiele prijzen; staande met zijn Kraam op de Langepijp op de hoek van de derde Roef bij de Weert.

De ondergeteekende, heeft de eer het publiek te berigten, dat hij in het voornemen verkeert, om zijn handel in *Manufacturen* te kwiteren, en presenteert uit dien hoofde zijnen voorraad voor verminderde prijzen te verkoopen: bestaande deze voorraad in zwarte en gekleurde Levantines, Taffen, Vesten, Merinosse en Madrasse Docken, lange en vierkante Shwals en Katoenen in soorten, Tissue de Lijon, Drap de Soie, Eng. en Zwitz. Katoenen, Barège Mousselines, Lakens, Casimieren, Merinos in differente kleuren, enz., enz. Staande met zijn Kraam op de Langepijp in de eerste Roef.

JOHs. HANSSEN.

J. POLAK, van ouds beroemd Oogenkundige Glazen- en Brillenslijper, adverteert zijne begunstigers en het geëerde publiek, dat hij op nieuw zich voorzien heeft van differende soorten van BRILLEN, VERREKIJKERS, en vooral wat tot conservatie van het gezigt verstrekt, niet twijfelende of die genen, welke hiervan gelieven gebruik te maken, het nut daarvan zullen ondervinden. Slijpt en vermaakt ook alle soorten van Brillen en Optieke Glazen, etc. etc., zoodanig, dat alle kunstkenners zijne behandeling in het vak van oogenkunde ten hoogsten admireeren zullen. Hij heeft verder de eer het geëerd publiek te verwittigen, dat hij in eigen persoon zijne begunstigers bedient, en noch Compagnons, noch Knechts, of onder welke benaming het ook zij, uitzendt, om zijne affaires voor hem waartenemen; woont in de Muiderstraat, Noordzijde, no. 16, te Amsterdam. Staande met zijn Kraam op de Langepijp eerste Roef.

Twee VERWERS-KNECHTEN, haar werk geheel of ten deele verstaande, kunnen direkt werk bekomen bij GERRIT VAN KONINGSVELD, te [illegible]

De heer LONGUEMARE, adverteert dat hij gedurende de kermis alles zal aanwenden, wat in zijn vermogen is om Leeuwardens Ingezetenen alle genoegens te geven, door nieuwe uitgevondene KUNSTVERRIGTINGEN, als *Allemandes*, *Walsen*, en *Contradansen* op *drie* gelijke gespannen Koorden, nooit vertoond, als door deszelfs gezelschap. — De aanvang is des avonds ten negen uren; de plaatsen kunnen besproken worden aan het Lokaal. Op heden Vrijdag den 20 Julij, eene extra Representatie voor de Buitenlieden des namiddags ten 4 uren.

M. BACHER, heeft de eer aan de dames dezer Stad kennis te geven, dat dezelve zich gedurende de Kermisdagen hier bevindt met een compleet assortiment van MODES en NOUVEAUTÉS, te weten: Hoeden, Mutsen, Chemisetten, Fichus of Dockjes en Lingeries. Staande op de Langepijp, in de eerste roef, naast *Johs. Hansen*.

FIJNE BRABANDSCHE HOEDEN.

A. J. VAN ENTER, van Amsterdam, heeft de eer te berigten, dat hij alhier ter Kermis is gearriveerd met eene groote en schoone partij *FIJNE BRABANDSCHE HOEDEN* in alle soorten, naar den nu laatst uitgekomenen smaak PARISIEN en OVAAL; alsmede *ECHTE VILTE WATERPROEFHOEDEN*. Alles tot de minste prijzen.

Is geplaatst met zijn Kraam op de Overloop van de Langepijp, nabij de Weerdt.

De ondergeteekende heeft de eer de Dames te berigten, dat zij alhier gearriveerd is met een fraai assortiment Nieuwigheden en Modegoederen. Is gelogeerd bij *J. D. Leickering*, op de Belkumermarkt te Leeuwarden.

G. STORDEUR, van Amsterdam.

Gebroeders AUGUST, van Verviers, maken bekend, dat zij hier gearriveerd zijn met een fraai assortiment Lakens, van alle kleuren en Casimiere Satinée voor heeren zomer Kleederen en dames Mantels, blaauwe Brabandsche Kielen, alles tot civielste prijzen; staande op de hoek van de middelste Roef.

De wed. MICHIEL VERGNES heeft het genoegen hare geëerde begunstigers te berigten, dat zij voor de Leeuwarder Kermis een mooi sortement DOEKEN heeft ontvangen, en dat hare winkel in Manufacturen enz. bijzonder wel gesorteerd is; zij beveelt zich alzoo bij voortduring in de gunst harer Stad- en Landgenooten aan, belovende eene prompte en civiele behandeling.

De Notaris VAN LOON, te St. Anna Parochie, zal op Dingsdag den 24 Julij 1827, des namiddags ten drie uren, ten huize van *Jan Pieters Bolema*, Tapper op de Oude Bildtdijk bij de Langhuizerweg onder St. Anna Parochie, op gewone Boelgoeds-Conditien, verkoopen: 2 Bunders 52 v. roeden ROGGE, — 1 bunder 83 v. roeden WEIT, en 2 bunders 29 v. roeden HAVER; alles te velde staande en wassende op aldaar gelegene Landen; — breeder bij de Billetten gespecificeerd, en waaromtrent bij gemelden Tapper en bij TJALLING KLAZEN DE VRIES nadere aanwijzing is te bekomen.

)o( )o( )o(Uit de hand te koop: Het BEURTSCHIP of BOTERKOF genaamd, varende van IJlst op Amsterdam, met Zeil en Treil, Ankers en Touwen, groot vijftig Tonnen; te bevragen bij U. VAN DER VEER, te IJlst, die in alle billijkheid wil handelen.

)o( )o( )o(Bij verandering van affaire uit de hand te koop, een HALF VEERSCHIP, varende van de Jouwre op het Heerenveen en Workum, vice versa; te bevragen bij den eigenaar *JAN D. ZIJLSTRA*, te Jouwre.

FABRIEK VAN SPIEGELS,

GEBREVETTEERD DOOR Z. M. DEN KONING.

De ondergeteekende maakt door dezen bekend, dat hij goed gesorteerd is van allerlei soorten en maten van Spiegels met massief Vergulde en Mahoniehoutenlijsten, brillante Branches, Girandoles, Portret- en Schilderijlijsten, Crista'- en Glaswerken, als Compottes, Vruchtenvaden, Roomkommen, Theeserviesen, Presenteerbladen, Flacons, Römers, Bierglazen, Perch- en Likeurglazen, alle soorten van Fransche Porseleinen, Theeserviesen, wit en met gouden randen, Landschappen en gedecoreerd met goud, Wedgwood's Aardewerk, complete Tafeldesert- en Theeserviesen, zeer fraaije Vasen, geschikt om op Kabinetten en Secretaires geplaatst te worden, alles tot de naauwst gezette prijzen. Recommandeert zich in ieders gunst.

A. VAN GRUISEN, JR.

NB. Spiegels, Portret- en Schilderijlijsten kunnen na de opgeving van de maat en het model, dadelijk vervaardigd worden.

F. HESSEL, Boekhandelaar te Heerenveen, zal in de maand Augustus e. k. verkoopen: Eene fraaije [illegible] Iemand hier iets willende bijvoegen, gelieve zulks voor den 30 [illegible]

Met consent van den edel achtbaren heer Grietman en Assessoren van Kollumerland en Nieuwkruisland, gedenken vier kasteleins van Kollum, op Donderdag den 26 Julij 1827, des namiddags ten één uur, te laten verharddraven, en aan den eigenaar van het snelstdravend paard vrij te vereeren: Eene extra fraaije en zwaar met ZILVER gemonteerde ZWEEP tot Prijs, en een DITO TABAKSDOOS tot Premie. Alle Paarden zullen worden toegelaten, mits die alhier geen Prijs hebben gewonnen, en tot genoegen der Keurmeesters zijn. — De keuring der Paarden zal zijn des voormiddags ten elf uren, ten huize van de weduwe *Johannes Valk*, kasteleinsche in de Gouden Roskam aldaar.

De ondergeteekende, wonende op de Breedzijde van de Nieuwestad, lett. E, no. 31 alhier, verwittigd door deze zijne Stad- en Landgenooten, dat hij aldaar zal verkoopen alle soort van IJZER en KOPER GOEDEREN, vereischt wordende in een gesorteerde IJzerkoopers winkel; beveelt zich minzaam in de gunst van een ieder, belovende eene prompte en civiele bediening.

Leeuwarden, den 13 Julij 1827. J. v. D. WIELEN.

)o( )o( )o(Vijf a zes TIMMERKNECHTEN, hun werk verstaande, kunnen dadelijk werk bekomen bij *L. A. van der SLUIS*, te Gorredijk.

)o( )o( )o(P. VAN WICHEREN, Negotiant in Effecten, betaalt heden en vervolgens dagelijks, uitgezonderd Zaturdags en Zondags, de Coupons van Certificaten 2½ pCt. Holland, verschenen primo Julij 1827.

Uit de hand te koop 19 Rigasche Greenen KROONMASTEN, ter lengte van 21 tot 24 ellen en ter dikte van 50 tot 66 ned. duimen; te bevragen bij J. DE JONG, in de Heerestraat te Groningen. De Masten liggen ter bezigtiging aan de Vier-Verlaten bij Groningen.

)o( )o( )o(Een à twee WAGENMAKERS-KNECHTEN, redelijk werkende, kunnen terstond werk bekomen bij *J. R. FEENSTRA*, Wagenmaker te Tjummarum.

)o( )o( )o(Een SMIDS-KNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan direkt werk bekomen bij *E. M. FABER*, Mr. Smid te Wirmarsum.

)o( )o( )o(Eenige TIMMER-KNECHTEN, kunnen hoe eerder hoe liever, werk bekomen bij *A. G. TEMMENGA*, te Oosterend.

)o( )o( )o(Men vraagt een bekwaam en gekwalificeerd JAGER, voor het aanstaande Jagtsaisoen. Informatien zijn te bekomen bij den Boekhandelaar G. IJPMA, te Franeker.

De Notaris J. C. KUTSCH, te Leeuwarden, zal op Dingsdag den 24 Julij 1827, bij *E. v. d. Wal*, in de Posthoorn bij deze stad, finaal, des namiddags ten 3 uren, verkoopen;

1. Eene HUIZINGE, bestaande in 5 Kamers, Slaapkamertje, Keuken, Plaats en 2 Zolders, letter H, no. 78, in de Klokstraat te Leeuwarden, beneden verhuurd aan *J. Moezelaar*, voor *f* 100 : 00, en boven aan *Polak*, voor *f* 115 : 00 in het jaar vrij geld. Waarop geboden is *f* 1600 : 00.
2. Eene HUIZINGE, bestaande in 4 Kamers, Keuken, Plaats en Zolder, letter F, no. 85, in de Kleine Kerkstraat te Leeuwarden, beneden door de weduwe *Rozenberg*, voor *f* 100 : 00, en boven door *P. Meiis*, voor *f* 93 : 60 in het jaar bewoond, vrij geld. Waarop geboden is *f* 1139 : 00.

Beide percelen den 12 Mei 1828 te aanvaarden.

De Notarissen J. C. KUTSCH en Mr. P. ANDREÆ, te Leeuwarden, zullen, ten verzoeke van den Procureur S. B. STIENSTRA en den Deurwaarder L. HARMENZON, qq. aldaar, op Dingsdag den 24 Julij 1827, des namiddags ten vier uren, finaal, ten huize van *J. Jonkman*, in het Lands Welvaren binnen Leeuwarden, verkoopen;

1. Eene nette en ruime HUIZINGE en ERVE, staande en gelegen op de Vleeschmarkt te Leeuwarden, gekwoteerd letter F, no. 8, door Mejufvrouw de wed. *G. L. Jansma* wordende bewoond, den 12 Mei 1828 vrij te aanvaarden. Waarop geboden is *f* 4309 : 00.
2. Eene KOOPMANSHUIZINGE en PLAATS, staande en gelegen op de Nieuwestad te Leeuwarden, gekwoteerd lett. E, no. 13, verhuurd en bewoond door *G. Geuke*, voor *f* 190 : 00 in het jaar, den 12 Mei 1828 vrij te aanvaarden. Waarop geboden is *f* 2345 : 00.
3. Eene HUIZINGE cum annexis, staande en gelegen in het Ruiterskwartier aldaar, lett. E, no. 225, verhuurd aan *Geertje Johannes Rouff*, wed. *C. Swart*, voor *f* 190 : 00 in het jaar, den 12 Mei 1828 vrij te aanvaarden. Waarop geboden is *f* 2903 : 00.
4. Een hecht en sterk WAGENHUIS met STALLING, voor vier Paarden, staande in het Ruiterskwartier aldaar, gekwoteerd lett. E, no. 226, dadelijk bij de finale toewijzing te aanvaarden. Waarop geboden is *f* 1851 : 00.
5. Eene HUIZINGE, staande als voren, gekwoteerd lett. E, no. 118, verhuurd aan *Jonas Groenouw*, voor *f* 140 : 00 in het jaar, op den 12 Mei 1828 vrij te aanvaarden. Waarop geboden is *f* 1200 : 00.
6. Eene WONING, in het Stookers Steegje aldaar, gekwoteerd lett. E, no. 227, dadelijk na de finale toewijzing te aanvaarden. Waarop geboden is *f* 420 : 00.
7. Eene WONING aldaar, gekwoteerd lett. E, no. 229, door *Hoite Visser*, wordende bewoond, voor 75 cent in de week, tot den 12 Mei 1828, en alsdan vrij te aanvaarden. Waarop geboden is *f* 279 : 00.
8. Eene WONING aldaar, gekwoteerd letter E, no. 228, verhuurd aan de wed. *Bastiaan Rouff*, voor 60 cent in de week, tot den 12 Mei 1828, en als dan vrij te aanvaarden. Waarop geboden is *f* 261 : 00.
9. 3 Bunders en ruim 85 v. roeden uitmuntend GREIDLAND, gelegen bij het Hollandershuis onder Huizum, de *Noordelijke Hollanders Fenne* genaamd, verhuurd aan *Doekele Klazes Tolsma*, te Huizum, voor *f* 231 : 00 in het jaar, tot Petri 1828 en als dan vrij te aanvaarden. Waarop per 36¼ v. roeden geboden is *f* 470 : 00.
10. Ruim 73 v. roeden GREIDLAND, gelegen aan het Hollandershuis onder Huizum, verhuurd aan *Jan Jonkman*, voor *f* 67 : 50 in het jaar, tot Petri 1828, en als dan vrij te aanvaarden. Waarop per 36¼ v. roeden geboden is *f* 500 : 00.
11. 4 Bunders ruim 40 v. roeden GREIDLAND, genaamd de *Gelde Henne*, gelegen onder Rijperkerk, bij *Andries Jacobs de Vries* in huur, voor *f* 70 : 00 's jaars, St. Petri 1828 te aanvaarden. Waarop per 36¼ v. roeden geboden is *f* 70 : 00.
12. Eene EEUWIGE RENTE, groot *vier Gulden en twintig cent* 's jaars, gaande uit eene plaats no. 46, behoorende aan den Hoog Welgeb. heer Baron *thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg*, gelegen te Beetgum. Waarop geboden is *f* 42 : 00.
13. Eene DITO, groot *een Gulden twintig cent* 's jaars, gaande uit eene Kamer in de Boterhoek, te Leeuwarden, gekwoteerd letter E, no. 370. Waarop geboden is *f* 11 : 00.
14. Eene DITO, groot *een gulden* 's jaars, gaande uit een huis, bij de Vischmarkt aldaar, lett. I, no. 342. Waarop geboden is *f* 10 : 00.
15. Eene DITO, groot *twee gulden vijftien cent* 's jaars, gaande uit het huis, lett. I, no. 341 aldaar. Waarop geboden is *f* 18 : 00.
16. Eene DITO, groot *twee gulden vijftien cent* 's jaars, gaande uit het huis, lett. I, no. 340 aldaar. Waarop geboden is *f* 25 : 00.

Zijnde de te veilen Huizen op de respective zitdagen van des morgens 10 tot 1 uur, voor de gegadigden te bezigtigen.

De Notaris J. C. KUTSCH, te Leeuwarden, zal op Maandag den 30 Julij 1827 finaal, na den middag ten 3 uren, in de natemelden herberg, verkoopen:

Eene neringrijke HUIZINGE, HERBERG en STALLINGE, letter A, no. elf, bij de Hoeksterpoort binnen Leeuwarden, door *Marten Jans Broersma*, als eigenaar wordende bewoond; den 8 Augustus 1827 te aanvaarden; bestaande in een Voorhuis, 4 Kamers met 10 Bedsteden, 2 Kelders, 1 Graan- en 1 Turfzolders, Stallinge voor 12 Paarden en Hooizolder, Putwaterspomp, en massale Regenbak. Waarop geboden is *f* 4907 : 00.

De Notaris F. IJ. DE BOER, te Dronrijp, zal, ten overstaan van één daartoe bevoegd Beambte, op Woensdag den 8 Augustus 1827, des avonds ten 6 uren, ten huize van den kastelein *Gerrit Thijses Bosman*, in de herberg de Roskam, te Balk, publiek aan den meestbiedenden, tegen strijk- en verhooggelden, veilen en provisioneel ter verkoop presenteren:

1. Eene roijale KOOPMANS HUIZING, en een zeer beklante en neringrijke GRUTTERIJ, zijnde de eenigste in dat dorp, en is sedert jaren met veel succes gedreven, staande en gelegen op het best van het dorp Balk, geq. no. 59, bestaande in een Voorkamertje, ruime Winkel, twee wel betimmerde Kamers, een Slaapkamer, waaronder de Kelder, voorts voorzien van Put, Bak, beste Graanzolders, beschoten dak en verdere Commoditeiten, bezijden de Huizing eene vrije Steeg en achter dezelve de Grutterij met de noodige Stallen en Bergplaats voor Hooi, enz., thans bij *Gerrit J. Westendorp* in gebruik.
2. Eene zeer nette en wel betimmerde HUIZING, met STEDE en GROND cum annexis, staande en gelegen te Balk, no. 121, bestaande in een Voorkamertje, een Winkel, twee nette Kamers, voorzien van Haard-, Bedsteden en Kassen, enz., voorts een Keuken, Loots, Kelder en Regenwatersbak, boven dezelve beste Graanzolders, bezijden de Huizing eene vrije Steeg, achter dezelve een Bleekveld en fraai plek TUINS, door den heer *van der Velde*, Med. Docter aldaar, bewoond.
3. Eene groote BOEREN HUIZING, met STEDE en GROND cum annexis, bestaande uit zeven Woonvertrekken, allen voorzien van de noodige Geriefelijkheden, waarbij eene ruime Schuur, met Zolders en een Stalling voor Paarden, voorts eene Regenwatersbak en Plek Gronds, staande en gelegen te Balk, no. 91, door onderscheidene huurders bewoond en doende eene jaarlijksche huur van groot 200 guldens.
4. Een uitmuntend en zeer vruchtdragend stuk GREIDLAND, gelegen onder het behoor van het dorp Ruijgahuizen, groot 3 bunders 67 v. roeden 43 v. ellen en 60 v. palmen, belast aldaar op no. 46, met 9 stuivers Dijkschatting, en met eene jaarlijksche Verponding van *f* 19 : 60, bij *Jan J. Westerdorp* in gebruik.
5. Een best stuk GREIDLAND, aldaar gelegen, groot 36 v. roeden 74 v. ellen en 36 v. palmen, belast aldaar op no. 11, met 7 stuivers Dijkschatting, en met *f* 1 : 78 jaarlijksche Verponding, bij *Gerrit Westendorp* in gebruik. Zijnde de Gebouwen op den 12 Mei en de Landen op St. Petri 1828 vrij te aanvaarden, en de verdere Conditien van verkoop intusschen te vernemen bij gemelden Notaris.

De Notaris F. IJ. DE BOER, te Dronrijp, zal op Zaturdag den 11 Augustus 1827, des namiddags ten 3 uren, ten huize van den kastelein *Jan A. Tekstra*, te Dronrijp, publiek aan den meestbiedenden, tegen strijk- en verhooggelden, veilen en ter verkoop presenteren:

3 Bunders 67 v. roeden 43 v. ellen en 63 v. palmen zeer vruchtdragend GREIDLAND, liggende in 4 stukken aan het Philosofisch Voetpad te Lankum, onder het behoor der stad Franeker, belast ten Floreenkohiere der stad Franeker onder no. 162, met 3 Floreen 16 Stuivers, bij *Obbe Jans IJpma* in gebruik, en op St. Petri 1828 vrij te aanvaarden, terwijl de verdere Verkoop-Voorwaarden intusschen te vernemen zijn ten Kantore van genoemden Notaris.

De Notaris F. IJ. DE BOER, te Dronrijp, als daartoe behoorlijk gekwalificeerd zijnde, verzoekt een ieder, die iets te pretenderen heeft van wl. JOHANNES WESTENDORP, in leven Grutter te Balk, daarvan ten spoedigsten op- en aangave te doen ten zijnen Kantore te Dronrijp, ten einde betaling te erlangen; terwijl die genen, welke iets verschuldigd zijn aan de Nalatenschap van gemelden overledenen, bij dezen aangemaand worden, om daarvan binnen 2 maanden betaling te doen te Balk aan GERRIT J. WESTENDORP, en te Bolsward aan JAN J. WESTENDORP; zullende de nalatigen door regtsmiddelen dadelijk worden genoodzaakt.

ISAäC TELTING, Notaris te Franeker, zal op Zaturdag den 28 Julij 1827, des namiddags ten drie uren, ten huize van *Frans Geerts Fellinga*, kastelein te Oosterbierum, op zes maanden crediet, des onder Borgstelling, bij boelgoed verkoopen: 5 stukken op steel staand GRAAN onder Oosterbierum, behoorende tot de Zathe door wijlen *Jochum Harmens Donia* bewoond geweest; — voorts nog ten verzoeke van *Gerrit Reinders Walta*, 2 stukken op steel staand GRAAN, gelegen onder Sexbierum, en 2 stukken, gelegen onder Oosterbierum, breeder bij Billetten omschreven.

ISAäC TELTING, Notaris te Franeker, zal, benevens den Secretaris S. WIJBENGA, op Dingsdag den 31 Julij 1827, des namiddags ten twee uren, ten huize van de weduwe *Jacob Reinders Brunia*, te Schalzum, op zes maanden crediet en borgstelling, bij boelgoed verkoopen: De VRUCHT van 14 bunders 14 v. roeden 63 v. ellen Lands, en zulks in 16 percelen, bestaande in Aardappelen, Rogge, Weit, Garst, Haver, Boonen en Erwten, op de Zathe aanwezig, en bij Billetten gespecificeerd.

ISAäC TELTING, Notaris te Franeker, zal op Donderdagen den 2 Augustus 1827, bij de voorloopige toewijzing, en den 16 dito bij de eindelijke toewijzing, telkens des namiddags ten twee uren, in het Heeren Logement te Franeker, in het openbaar bij strijk- en opbodsgeld verkoopen: Eene heerlijke ZATHE, met HUIZING en SCHUUR, daarop staande HOVING, BOOMEN en PLANTAGIE, zijnde het gebouwd eigendom gekwoteerd no. 10, onder den Dorpe Schalzum gelegen, groot in zijn geheel naar naam en faam, met het daarbij gevoegde Land, 34 bunders 90 v. roeden 64 v. ellen 52 v. palmen, zoo Bouw- als Weidland, door de wed. *Jacob Reinders Brunia*, als medeeigenaarsche bewoond, en voor den kooper te aanvaarden, de bebouwde Landen direkt na het rispen der Vrucht in dezen jare, de Braaklanden na het rispen der Vrucht in 1828, de Weidlanden den 12 November dezes jaars, en het gebouwd Eigendom den 12 Mei 1828; en zulks in 26 percelen, breeder bij Billetten omschreven.

EXECUTORIALE VERKOOP BIJ DE REGTBANK VAN EERSTEN AANLEG, ZITTING HOUDENDE TE LEEUWARDEN, VAN,

Eene HUIZINGE met aanbehooren, staande aan de Zeedijksvoet onder den dorpe Pietersbierum, zijnde ongenummerd, Gemeente Sexbierum, Arrondissement Leeuwarden, door de gearresteerde bewoond wordende, bestaande bij de ingang in een Voorhuis, aldaar een Keldertje, bezijden een Kamer met twee Bedsteden en Vuursteed, verders een Buithuis, aan hetzelve een Kamer met Bedsteed, Kast en Vuursteed, bezijden een Berghok; hebbende Naastlegers ten Oosten de Zeedijksvaart, en ten Westen de Zee.

Gearresteerd ter requisitie van *Douwe Jacobs de Jong*, gewezen Huistimmerman, te Sexbierum woonachtig, in dezen domicilie kiezende ten huize van Mr. C. P. E. ROBIDÉ VAN DER AA, die voor hem als Procureur zal occuperen, wonende te Leeuwarden, en ten laste van *Sijbe Jans Buren*, Visscherman en *Aafke Hendriks Alkema*, wonende aan den Zeedijk onder Pietersbierum.

Bij Proces-Verbaal van den 14 April 1827, overgeschreven op het Bureau der Hijpotheken te Leeuwarden, den 12 Junij 1827, en ter Griffie der Regtbank voornoemd, den 5 Julij 1827, waarvan kopij gelaten is aan den heer *S. P. Annema*, Assessor van de Grietenij Barradeel, wonende te Minnertsga, en aan den heer *J. Stinstra*, Griffier bij het Vredegeregt van het Kanton Franeker, wonende te Franeker.

De eerste Publicatie der Memorie van Lasten zal plaats hebben op Dingsdag den 21 Augustus 1827, ter Rolle der Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te Leeuwarden, op het voormalig Landshuis aldaar.

Voor Extract conform, ROBIDÉ VAN DER AA, *Procureur.*

NB. NB. NB. Allen die iets te vorderen hebben van, of schuldig zijn aan, de nagelaten Boedel van wijlen FOLKERT P. RINSMA, in leven Koopman en Landbouwer te Hallum, (van welken aard ook) gelieve daar van aangave en betaling te doen aan J. J. STIENSTRA, Koopman aldaar, voor of uiterlijk op den 7 Augustus eerstkomende.

Te LEEUWARDEN, bij P. KOUMANS SMEDING, bij de Hoeksterpoort, lett. K, no. 176.

VERSLAG

OVER DEN STAAT EN HET BEHEER VAN DE PROVINCIE VRIESLAND, UITGEBRAGT DOOR DEN HEERE GOUVERNEUR IN DE VERGADERING DER PROVINCIALE STATEN, GEHOUDEN TE LEEUWARDEN, OP DINGSDAG DEN 3 JULIJ 1827.

EDELE GROOT ACHTBARE HEEREN!

Gewigtig en belangrijk is voorzeker het tijdstip, waarop de Provinciale Staten over het geheele Rijk bijeenkomen, om de gewestelijke belangen tot een onderwerp van derzelver onderzoek en raadplegingen te stellen; — gewigtig en belangrijk het voorschrift van een wijs en verlicht Koning, dat in die bijeenkomsten, door het Provinciaal Bestuur, aan de gewestelijke Staten, en als het ware in hen, aan alle de ingezetenen, die zij vertegenwoordigen, een algemeen overzigt van den staat der Provincie moet gegeven worden.

Door deze verpligting toch wordt het Provinciaal Bestuur als van zelve er toe gebragt, om op een bepaald tijdstip het verrigte, gedurende het afgeloopen jaar, zich voor den geest te brengen, de voornaamste gebeurtenissen in een kort bestek bijeen te trekken, de gevolgen daarvan gade te slaan, om het tegenwoordige te ontvouwen, en, met voorzigtigen blik in het toekomende, zoodanige maatregelen voor te bereiden, als, tot bevordering van algemeen welzijn, uitbreiding van nijverheid, verspreiding van verlichting, en verbetering van alle takken van bestuur, strekken kunnen. Hoe gewigtiger en belangrijker deze taak is, hoe moeijelijker de volbrenging van dezelve voor mij moet zijn, aan wien, slechts sedert een kort tijdsbestek, de bevordering der belangen van dit zoo aanzienlijk Gewest toevertrouwd en aanbevolen is; en die derhalve voor als nog niet geacht kan worden die lokale kennis verkregen te hebben, die, als de vrucht van een langdurig onderzoek, aan velen Uwer zoo eigen is, en tevens zoo onontbeerlijk beschouwd moet worden, om in het algemeen, maar vooral ook over onderwerpen den phijsiken staat der Provincie betreffende, met eenig vertrouwen te durven oordeelen, zonder door vooroordeelen afgeleid, of door enkele theorien in het dwaalspoor gebragt te worden.

Dan, Ed. Gr. Achtb. Heeren! deze moeijelijkheid mag mij niet verhinderen om den staat van dit Gewest, voor UEd. Gr. Achtb. bloot te leggen, en bij het verslag dat ik UEd. Gr. Achtb., ook namens heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, deswegens wensch aantebieden, mijne inzichten over deze en gene punten, welke in de behandeling zullen voorkomen, met bescheidene vrijmoedigheid voortestellen.

Vestigen wij echter, alvorens daartoe over te gaan, het oog op de algemeene voorregten, waarin wij mogen deelen, de vrede, rust en orde die wij in dit goede land zoo ruimschoots genieten, onder het verlicht en weldadig bestuur van eenen Vorst, wiens rustelooze zorgen voor het geluk en de welvaart zijner Onderdanen, de bewondering en naijver onzer naburen opwekken; maar die elk Nederlandsch hart met warme dankbaarheid vervullen, en in dezelve den wensch en het verlangen moeten doen ontgloeijen, om 's Konings heilzame oogmerken met alle kracht te schragen, en Hoogstdeszelfs wijze en vaderlijke bedoelingen te helpen bevorderen.

Of zouden wij in het afgeloopen jaar geen nieuwe bewijzen van 's Konings bezorgdheid ontvangen hebben, die ons tot die dankbaarheid, verknochtheid en medewerking als het ware op nieuw behoorden aantesporen?

Staat het niet als met onuitwischbare letters in het hart van elk onzer geschreven, hoe de werkzaamheden van het Kadaster, aan den Koning de overtuiging gegeven hebbende, dat dit Gewest boven maten en buiten evenredigheid met andere Provincien in de grondlasten draagt, Hoogstdezelve gewenscht heeft, die ongelijkheid reeds dit jaar, voor een gedeelte te herstellen, en in volgende jaren geheel te doen verdwijnen; waardoor de grondlasten, in een bestek van weinige jaren, met meer dan ⅕ zouden zijn verminderd geworden? En, zoo omstandigheden de verwezenlijking hiervan, tot nu toe, in den weg staan, zijn wij den Koning daarom voor Hoogstdeszelfs ijverige bemoeijingen, ook, in het belang van dit Gewest, minder dankbaarheid verschuldigd? En mogen wij niet met zekerheid vertrouwen, dat de meer uitgebreide werkzaamheden van het Kadaster, steeds dezelfde uitkomsten opleverende — waarvan de overtuiging bij ons allen levendig bestaat — dit Gewest dan ook door 's Konings onvermoeide zorgen eerlang de vruchten zal genieten, waarvan het gedeeltelijk genot ons door Hoogstdezelve reeds dit jaar was toegedacht.

Herinneren wij ons met dankbaarheid, dat de bezorgdheid, die bij velen ten aanzien der organisatie van de regterlijke magt bestond, en die de mogelijkheid deed veronderstellen, dat dit Gewest van een Provinciaal Hof verstoken zoude blijven, geheel verdwenen is; en wij ons mogen verheugen, dat Zijne Majesteit aan hetzelve voortdurend eene inrigting verzekerd heeft, waarop, en te regt, elke Vries, die zich de hooge achting te binnen brengt, waarin het Hof alhier steeds gestaan heeft, den grootsten prijs stelt.

Ook ten dezen is het voor ons behoefte, 's Konings wijsheid en goedheid hier de verschuldigde hulde toe te brengen, en deze weldaad te rangschikken onder die, welke bij ons niet alleen, maar ook bij het nageslacht niet in vergetelheid zullen komen.

Wanneer wij nu tot de beschouwing overgaan van het geen de inwendige gesteldheid van dit Gewest, sedert UEd. Groot Achtb. laatste gewone bijeenkomst, betreft, dan vordert de Landbouw, als eerste en voornaamste bron van welvaart, de aandacht van UEd. Groot Achtb. al dadelijk bezig te houden; — zoo nog gedurende 1826, op vele plaatsen, de gevolgen van de overstrooming van 1825 droevige sporen naliet; en dit vooral ten aanzien der graslanden van het Zuidelijk deel der Provincie het geval was, is het echter gebleken, dat die bouwlanden, welke in 1825 onvruchtbaar zijn geweest, bij eene goede en doelmatige behandeling en bearbeiding in 1826, zeer goede vruchten hebben opgeleverd; — dit heeft vooral ten aanzien van de garst plaats gehad, zijnde dit gewas uitstekend en zeer zwaar van stroo uitgevallen.

De groote droogte en hitte heeft in het algemeen te weeg gebragt, dat de hoeveelheid en zwaarte van het gewonnen zaad niet aan de verwachting beantwoord heeft; — de oorzaak hiervan schijnt aan het te haastig rijpen en sterk indroogen der korrels te moeten worden toegeschreven; — dit was echter van minder invloed op de tarwe dan op andere gewassen; — 25 mudde was echter het meeste dat een bunder rogge of tarwe kon opleveren.

De boekweit-teelt was in allen deele zeer gunstig, en zelden levert dezelve zulke algemeen voordeelige uitkomsten op, als dit in het afgeloopen jaar plaats gehad heeft. Die van het vlas was daarentegen zeer onvoordeelig, hetwelk vele arbeidslieden, die 's winters door de vlasbraak hun bestaan vinden, van werk beroofd heeft. De verbeterde prijs van de meeste graansoorten heeft den Landman, in de mindere opbrengst van sommige producten, te gemoet gekomen.

Over het geheel is het gewas der aardappelen tamelijk wel uitgevallen, de qualiteit was uitmuntend, maar de quantiteit was meestal zeer middelmatig, doordien de vrucht, wegens de droogte, klein van stuk bleef.

De prijzen waren afwisselend, doch beter dan in vorige jaren.

De graslanden hebben door de droogte en buitengewone warmte veel geleden, en schaarsheid van gras is daarvan het gevolg geweest. Het hooi wierd wel zeer goed gewonnen, maar leverde slechts eenen kleinen voorraad op; de namaaijing was onbeduidend. Deze staat van zaken oefende natuurlijk invloed uit op de quantiteit boter en kaas, die in het voorleden jaar gemaakt wierd, die dan ook minder dan in andere jaren geweest is; de prijzen waren daarentegen buitengewoon hoog. De middenprijs van de boter op de markten van *Leeuwarden* en *Sneek*, gedurende het jaar 1826 verhandeld, bedraagt *f* 32 : 80: — in de maand November ll., zijn de hoogste prijzen besteed, en is de boter toen tot *f* 42 : 25 gerezen. De middenprijs der kaas is, gedurende hetzelfde tijdstip, *f* 14 : 87½ geweest.

De producten van den Vrieschen Landbouw vinden steeds den ruimsten aftrek, en leveren aan den handel belangrijke bronnen van welvaart op.

De uitvoer van *Boter*, *Kaas*, *Vlas* en *Haver* is in het afgeloopen jaar weder aanzienlijk geweest; zonder de reeds vermelde omstandigheden, zoude vermoedelijk de uitvoer van Boter, die van het jaar 1825 overtroffen hebben.

Intusschen zijn in 1826 alleen te *Harlingen* 144,918 vierendeels en 22,012 achtsten Boter, meerendeels naar *London*, uitgevoerd.

De Vriesche Kaas, alhoewel door de hooge regten in *Engeland*, een minder voordeelige tak van handel opleverende, heeft echter in uitvoer toegenomen.

Aanzienlijke quantiteiten Vlas, en een menigte ladingen Haver, zijn, vooral van *Harlingen*, naar *London*, *Hull*, *Newcastle*, en andere Britsche havens, afgescheept.

In het algemeen levert de handel, die te *Harlingen* gedreven wordt, de aangenaamste vooruitzigten van welvaart voor die Stad op; — hare handelsbetrekkingen breiden zich steeds uit; — in het jaar 1826 zijn aldaar 451 schepen uit zee binnen gekomen, en 493 uitgezeild.

De handel in Oostzee- en Noordsch Hout, welke tak een voornaam deel van welvaart uitmaakt, neemt toe, en verschaft aan vele handen het noodige werk.

De ondervinding doet zien, dat vele gebruikers van gezaagd hout, welke voormaals elders ter markt gingen, thans hunne behoeften te *Harlingen* inkoopen.

Deze handel heeft tevens eenen gunstigen invloed op de Houtzaagmolens, die steeds een ruim vertier ondervinden.

In het jaar 1826 zijn, buiten eenige ladingen *Pek*, *Teer*, *Hennep*, enz., te *Harlingen* direct uit zee binnengeloopen, 54 Schepen met ladingen *Oostzeesch Hout* en 192 Schepen met ladingen *Noordsch Hout*, hetwelk vorige jaren aanmerkelijk overtreft, wanneer men daarvan het jaar 1825 uitzondert, als wanneer, uit hoofde der toen plaats gehad hebbende omstandigheden, meer *Paalhout* is aangevoerd.

In 1825 was de handel en vaart met *Klipzout* uit *Liverpool*, waarmede de uitvoer van Schors naar die plaats in verband stond, vrij belangrijk; — de bepalingen, door het Engelsche Gouvernement, in het begin van 1826, ten nadeele van onze Nederlandsche Scheepvaart daargesteld, hebben dezen handel bijna doen te niet loopen; zoo dat, in laatstgenoemde jaar, de aanvoer van dit artikel zich meerendeels bepaald heeft tot eenige ladingen Fransch Zout en Engelsch Klipzout, over *Hamburg* aangebragt.

De *Groenland-* en *Straatdavids Visscherij-Societeit*, te *Harlingen* gevestigd, is, in het afgeloopen jaar, eene ongunstige vangst, ten deel gevallen.

Van de vier uitgeruste Schepen, zijn slechts twee met ruim 100 quardeelen Robbe spek binnengekomen; terwijl één uit Straatdavids ledig is geretourneerd, en het nieuw gebouwde Schip *Harlingen*, in de maand Augustus, in Straatdavids, op 72 graden, van IJsbergen omringd, nog gezien; aldaar verloren gegaan is; men blijft echter de hoop voeden, dat de Equipage gered zal zijn.

De Scheepsbouw, die belangrijke tak van welvaart, welke aan vele standen in de Maatschappij hare voordeelen mededeelt, bloeit algemeen in deze Provincie, en neemt, met name te *Harlingen*, aan de *Lemmer*, in de *Joure* en te *Grouw* zeer toe. Zonder van andere te gewagen, zal ik hier slechts aanhalen, dat, behalven drie Schepen voor de West-Indische Vaart, in 1824, op de voormalige Werf der Marine te *Harlingen* gebouwd, later aldaar eenige Koopvaarders en een Schip voor de Groenland- en Straatdavids-Visscherij-Societeit getimmerd zijn; terwijl in het vorige jaar een Kofschip geheel afgebouwd; en drie groote Koopvaarders op stapel gezet zijn, welke welhaast afgebouwd kunnen worden.

Min gunstig Ed. Gr. Achtb. heeren! is het overzigt, hetwelk sommige Fabrijken en Trafijken opleveren: — de Zoutziederijen gaan achteruit, en hebben minder dan in vorige jaren gewerkt; de klagten hier over bepalen zich niet alleen tot deze provincie, maar strekken zich ook tot andere uit; de oorzaken van dit verval worden zeer onderscheidenlijk opgegeven en beoordeeld; het algemeen gevoelen, dat de sluikerijen, die ten aanzien van den impost op het zout aan de grenzen plaats grijpen, dit verval zouden doen geboren worden, schijnt overdreven, en meer waarschijnlijk is het, dat onderscheidene omstandigheden daarbij komen, om die uitkomsten te weeg te brengen.

Ik mag mij overtuigd houden, dat de oorzaken die tot het verval der Zoutziederijen aanleiding kunnen geven, de bezorgdheid des Konings niet ontgaan; en dat, indien in de daad kwade practijken de welvaart van den eerlijken Fabrijkant in den weg staan, door Hoogstdezelve niets onbeproefd zal gelaten worden, om dezelve krachtdadig tegen te gaan, en verder die maatregelen te beramen, die tot opbeuring van gezegde Fabrijken dienstig kunnen zijn.

De Branderijen in deze Provincie nemen, ten gevolge van den vermeerderden invoer van Hollandsche Jenever, allengskens af; — drie derzelve hebben in het afgeloopen jaar opgehouden te werken; de Brouwerijen blijven op dezelfde hoogte.

De Steenbakkerijen hebben een ruim debiet, en, bij de toenemende vooruitzigten, dat wel haast in deze Provincie meerdere Straatwegen zullen aangelegd worden, zullen dezelve ook in de gelegenheid komen, de voordeelen, die daaruit spruiten, met andere te deelen.

Ook de Pan-Fabrijken hebben een goed vertier, en het uitzigt voor dezelve is niet ongunstig.

Dit kort overzigt, Ed. Gr. Achtb. Heeren! betrekkelijk den Landbouw, Koophandel en staat der Fabrijken in deze Provincie, gedurende het afgeloopen jaar, zal UEd. Gr. Achtb. vertrouw ik, de overtuiging geven, dat hetzelve vele gunstige zijden aanbiedt, en dat de welvaart en voorspoed van Vriesland, met die der meest gezegende Provincien van dit Koningrijk, kunnen wedijveren.

Dan, mogt dit Gewest in vele zegeningen deelen, het bleef echter niet van rampen bevrijd.

Eene verwoestende ziekte openbaarde zich in de maand Julij, verspreidde zich met steeds toenemende woede, en sleepte een menigte slagtoffers ten grave; de wonden daardoor aan zoo vele huisgezinnen en familien toegebragt; — de ellende, armoede en treurige gevolgen, welke die ziekte onder de min vermogenden verspreid heeft; — de buitengewone middelen die in het werk gesteld zijn, om daar, waar de anders zoo welwillende, ja dikwijls met opofferingen vergezelde zorgen der gewone Geneeskunst-oefenaren te kort schoten, de zieken van behoorlijke medicinale hulp te voorzien, — zijn nog te levendig in het geheugen van elk Uwer,

dan dat ik daarbij zoude behoeven stil te staan, of dezelve aan UEd. Gr. Achtb. te schetsen. Maar, dank zij de edelmoedigheid onzer Landgenooten, dat wij, bij de treurige herinneringen, die deze ziekte in zoo vele opzigten achter laat, met dankbaarheid aan de zoo milde bijdragen gedenken mogen, die van alle deelen van het Rijk, als om strijd, herwaards vloeiden, om in de moeijelijke omstandigheden van zoo vele ongelukkigen te gemoet te komen, en derzelver deerniswaardig lot te helpen leenigen. Door de onvermoeide en doelmatige pogingen van de alhier te *Leeuwarden* gevestigde Commissie van verzorging, die door mij tot Provinciale Commissie benoemd is, en welke die taak met de meeste bereidwilligheid op zich genomen heeft; en door de loffelijke werkzaamheden van zoo vele andere, over de Provincie verspreide, Commissien, zijn de milde giften van onze Landgenooten, zoo oordeelkundig en op eene zoo geschikte wijze aangewend, dat de zegeningen dier mildadigheid, overal, en algemeen zoo veel mogelijk gelijkmatig, verspreid zijn geworden, en bij de zoo hoog gestegen behoeften, overal verzachting en voorziening in de eerste en meest noodwendige behoeften heeft kunnen aangebragt worden. Behalve de groote hoeveelheden linnen, kleedeten, dekens, levensmiddelen, ververschingen en dergelijke, in natura bij de Provinciale Commissie ontvangen, heeft dezelve over eene montant van circa *f* 110,000 kunnen beschikken; en wanneer men dan nagaat welk een schaarsche onderstand aan elk huisgezin gegeven is kunnen worden, dan eerst zal men zich een regt denkbeeld van de groote armoede en behoefte kunnen maken, die deze zoo geduchte ramp te weeg gebragt heeft. De Provinciale Commissie van onderstand, die ik hier openlijk voor hare zoo wel verrigte werkzaamheden mijnen dank betuig, maakt zich gereed, om wel haast van het gebruik der aan hare zorg toevertrouwde gelden, verslag afteleggen, en daaruit zal de doelmatigheid en naauwkeurigheid blijken, waarmede dezelve de soms moeijelijke taak ten einde gebragt heeft, met welke zij zich zoo vrijwillig belast heeft.

Dan, ik zoude slechts ten halve aan de waarheid hulde doen, indien ik niet tevens hier gewaagde van de zorg, waarmede de algemeene en bijzondere Arme-Directien, in de nooden en behoeften van dat tijdstip, hebben voorzien.

De Stedelijke en Grietenije-Besturen, hebben zich beijverd, dáár subsidien te verleenen, waar de behoeften te groot waren om door gewone middelen bestreden te kunnen worden; en het Provinciaal Bestuur heeft gemeend, geen beter gebruik van de algemeene kas te kunnen maken, dan door het verleenen van onderstand, dáár waar zulks noodig was, om het doen van bezwarende omslagen, ter bestrijding der buitengewone kosten, door de ziekte veroorzaakt, te verminderen of voortekomen.

Alle mogelijke middelen, om de gevolgen dezer geduchte ziekte tegen te gaan, zijn genomen; — de staat der Kerkhoven is onderzocht, en dáár, waar zulks noodig geoordeeld wierd, zijn dezelve verhoogd, aangevuld, verbeterd of vernieuwd. Op het gesloten houden der graven is order gesteld, en bij de vrees, die zich bij sommigen opdoet, dat, onder ongunstige omstandigheden, die de goede God genadiglijk verhoede, de sporen der ziekte zich dit jaar weder zouden kunnen opdoen, zijn, en met de Plaatselijke Besturen, en met de Provinciale Geneeskundige Commissie, schikkingen gemaakt, om daarvan, ten spoedigsten, onderrigt te zijn, ten einde dadelijk alle die middelen van voorzorg en hulp aantewenden, die onder het menschelijk bereik gelegen zijn.

Was reeds ten tijde van UEd. Groot Achtb. laatste gewone bijeenkomsten, veel gedaan om de onheilen te herstellen, die de stormen van de maand Februarij 1825 hadden doen geboren worden, veel bleef er nog te doen overig om de Zeeweeringen te verbeteren en te versterken, en daardoor het Gewest voor nieuwe onheilen, onder den Goddelijken zegen, te bevrijden.

De gewone middelen der Dijks-Besturen konden niet geacht worden voldoende te zijn, om dit doel te bereiken; maar evenzeer was het van belang, te zorgen, dat dit onvermogen geen aanleiding gaf om het nuttige en noodzakelijke achterwege te doen blijven.

Het wierd derhalve onvermijdelijk, een opzettelijk onderzoek te doen plaats hebben, ten einde te bepalen wat tot beveiliging der Provincie reeds daargesteld was of nog zoude behooren daargesteld te worden; de kosten van een en ander te berekenen, om dan vervolgens te regelen, hoedanig daarin zoude worden voorzien, en eene verrekening daartestellen van de Subsidien die in de eerste dagen van het onheil, uit Rijks- en Provinciale kassen waren gegeven, om de meest dringende behoeften te dekken.

Ten einde daartoe te geraken benoemde Zijne Majesteit in de maand Augustus ll. den heer Staatsraad DE LA COSTE, met last Hoogstdenzelven een rapport aantebieden, wegens de kosten, welke vereischt zouden worden tot herstelling en verbetering der vernielde of beschadigde Zeeweeringen in deze Provincie, en daarbij tevens voortedragen de wijze waarop de onderstanden, uit Rijks- en Provinciale kassen genoten, of toen nog te genieten, om die werken tot stand te brengen, zouden behooren geregeld te worden.

De heer Staatsraad DE LA COSTE, vervoegde zich dan ook in dit Gewest, en, na den geheelen staat van zaken alhier met naauwkeurigheid onderzocht en opgenomen te hebben, had het rapport, door Zijn Hoog Ed. Gestr. aan den Koning, wegens zijne bevindingen uitgebragt, het Besluit van Zijne Majesteit, van den 19 October 1826, no. 114, ten gevolge, waarbij het bedrag der kosten, tot herstel en verbetering der, door de stormen en watervloeden van 1825, vernielde of beschadigde zeeweringen benoodigd, op eene som van *f* 1,644,779 : 78 bepaald wordt.

Onoverkomelijk zoude het voor dit Gewest zijn geweest, deze zoo enorme som door de pligtschuldigen, die buitendien in hunne eigendommen zoo veel schaden geleden hadden, te doen bijeen brengen; maar, 's Konings bezorgdheid waakte voor de belangen van deze, zoo geteisterde Grond-Eigenaren, en Hoogstdezelve stelde de Rijks-kas open, om daaruit aan dezelve, naar evenredigheid der behoeften, ook onderstand te doen geworden. Bij evengemeld Besluit wierd in de vermelde som, slechts die van *f* 331,593 : 75½ ten laste der pligtschuldigen gelaten, en Hoogstdezelve verleende uit de Rijks-kas aan de gezamenlijke belanghebbenden een subsidie van *f* 598,250, benevens een renteloos voorschot van *f* 317,250, om, naar gelang van omstandigheden, in een zeker bepaald getal jaren, aan de Schatkist gerestitueerd te worden; terwijl eindelijk bij dat Besluit het subsidie, door de Provincie aan de belanghebbenden te verstrekken, op eene somme van *f* 397,686 : 01½ geregeld wierd; met autorisatie tevens op de Provinciale Staten, om, zoo voor dit subsidie, als voor de buitengewone kosten, aan de Provinciale Werken geïmpendeerd of toen nog te impenderen, eene Geldleening van *f* 450,000, tegen den interest van hoogstens 5°/₀, te openen, in 15 jaren aftelossen, uit de opbrengst van eene buitengewone heffing van 3 opcenten op de grondlasten en het personeel.

Bij afwezigheid van UEd. Gr. Achtb., is door heeren Gedeputeerde Staten aan dit Koninklijk Besluit de vereischte executie gegeven, en de Negotiatie op de voorschreven wijze en onder de voormelde bepalingen opengesteld; met dat gevolg, dat dezelve in korten tijd volgeteekend is.

In den loop van dit jaar zullen 70°/₀ van die Negotiatie opgebragt en successivelijk gebruikt worden, om de subsidien, uit de Provinciale kas aan de geconcerneerde Dijks-Besturen te voldoen, naar mate de werken waarvoor die gelden bestemd zijn, naar behooren opgeleverd worden; de overige 30°/₀ zullen, op gelijke wijze, in het aanstaande jaar aangewend, en ten algemeenen nutte gebruikt worden.

Dan, Ed. Gr. Achtb. Heeren! indien het Rijk en de Provincie zich zulke groote opofferingen getroosten, om de Zeeweeringen dezer Provincie te verbeteren en te versterken, rust er eene dubbele verpligting op het Provinciaal Bestuur, om zich door alle gepaste middelen te verzekeren, dat de toegestane subsidien goed en doelmatig aangewend worden, en die Dijks Besturen van hunne zijde niet achterlijk blijven, om die verbeteringen met kracht van middelen door te zetten en te vervolgen,

Ik heb het daarom van het grootste nut en belang geoordeeld, met eene Commissie van Heeren Gedeputeerde Staten, alle de Zeeweeringen der Provincie te inspecteren, en het is daarbij gebleken, dat, schoon vele en aanhoudende stormen, gedurende het verloopen winter-saizoen gewoed hebben, onze Zeeweeringen evenredig weinige schaden geleden hebben, en dat, over het algemeen, de Dijks-Besturen niets onbeproefd laten, om de Dijken en Waterkeeringen in behoorlijken staat van tegenweer te brengen, en die verbeteringen te vervolgen, die sedert 1825 noodig geoordeeld zijn.

Alle de werken, die uit de subsidien, door het Rijk en de Provincie verleend, in het vorige jaar niet ten uitvoer gebragt hebben kunnen worden, zijn dit jaar aanbesteed, en worden met kracht en ijver doorgezet. Reeds is de Noorder Haven te *Harlingen* afgedamd, en de Zeesluis aldaar zal, nog dit jaar, zoo ver mogelijk, voltooid worden. Bij *Workum*, *Hindelopen*, *Stavoren* en de *Lemmer*, worden de Zeeweeringen aanzienlijk verhoogd en versterkt, en langzamerhand zullen de Dijks-Besturen voortgaan die punten te verbeteren en te verzwaren, die geacht moeten worden meer dan andere aan eenig gevaar bloot te liggen. Bij de inspectie der Zeeweeringen zijn die punten met naauwkeurigheid nagegaan; en is het Dijksbestuur van het Workumer Nieuwland geadhorteerd, nog dit jaar meerder soliditeit aan een gedeelte van den Zeedijk te geven; hoewel het niet te ontkennen is, dat de weinige uitgestrektheid Lands, die in de kosten van dezen, buiten evenredigheid, grooten Zeedijk voorzien moet, dit voor de Ingelanden zeer bezwaarlijk zal doen zijn; dan, naar mijne wijze van zien, kan noch behoort aan zoodanige consideratien, de veiligheid van een gedeelte der Provincie ten prooi gegeven te worden; en de opgegevene omstandigheid doet veeleer de bedenking rijzen, of er voor het algemeen welzijn geene nadeelige gevolgen te vrezen zijn, bijaldien, onder zulke bezwarende omstandigheden, de bedijking van buitenlanden wordt toegestaan.

De nieuwe Bildtdijk vordert vrij aanzienlijke verbeteringen. Bij de inspectie is gebleken, dat doorgaande wel voor het herstel der gewone schaden wordt gezorgd, maar dat de verbetering en verzwaring van den Dijk niet zoo regelmatig achtervolgd wordt, als dit wel zoude te wenschen zijn. Aan het Bestuur over dien Zeedijk, zijn deswegens, alsmede over den aanleg en het onderhoud der Paalwerken, de noodige aanmerkingen medegedeeld. De gesteldheid van den Dijk baart echter, uit hoofde van de vastheid der specie, waaruit dezelve is te zamen gesteld, voor het oogenblik geene bezorgdheid.

Ik mag voor UEd. Gr. Achtb. niet verbergen, dat vooral het gedeelte Zeedijk van de Zeven Grietenijen en de Stad Sloten, ten Oosten van de Lemmer gelegen, en sluitende aan dat werk, hetwelk aldaar thans wordt verrigt, hoewel overigens in goeden staat, de voldoende hoogte niet bezit, om bij buitengewone hooge vloeden, eene veilige waterkeering daartestellen; en dat, onder omstandigheden als die van 1825, hier overstorting, en dus gevaar van inbreuk, te duchten zoude zijn. Het Dijks-Bestuur van deze Contributie heeft zich aan Zijne Majesteit geadresseerd, en dezen staat van zaken aan Hoogstdenzelven blootgelegd, met verzoek de noodige hulp te erlangen, om hierin te kunnen voorzien; dit verzoekschrift maakt thans het onderwerp van een gezet onderzoek uit, ten einde aan Zijne Majesteit, zoo omtrent de definitive als provisionele maatregelen van voorziening, een gemotiveerd rapport te kunnen uitbrengen.

Dat, daarbij de Verhandelingen van *Roelofs* en *W. van Peijma* in overweging zullen komen, spreekt wel van zelve; en het moet voorzeker hoogstbelangrijk gerekend worden, met naauwgezette onpartijdigheid, maar ook vrij van gevestigde vooringenomenheid, de middelen te overwegen, die door dezelve aan de hand gegeven worden, om de thans in Vriesland algemeen gevolgd wordende wijze van aanleg der Zeeweeringen met eene andere, naar hun gevoelen meer doelmatig en min kostbare, te verwisselen.

Ik zal mij niet vermeten over eene zaak, waaromtrent de gevoelens van deskundigen en geleerden zoo zeer uit een loopen, het mijne voor als nog te vestigen; maar wanneer ik, hetgeen ik gelezen, gezien en gehoord heb, wel overweeg, dan komt het mij voor, dat de verdediging en beveiliging der Dijken door Paalwerken, bij vele onmiskenbare voordeelen, ook min gunstige zijden aanbieden; en dat het alzoo van hoog belang is, met schroomvalligheid te onderzoeken, te overwegen en te beslissen, wat in dezen het beste en dus met de belangen van dit Gewest het meest overeenkomstig is.

De verbetering der bedijking van de Linde is aanbesteed, de afsluiting van die Rivier zal in het volgende jaar plaats hebben. Ook dit werk zal tot beveiliging van deze Provincie merkelijk bijdragen, dewijl hetzelve zoodanig is ontworpen, om tot waterkeering te dienen, wanneer onverhoopt in het naburige *Overijssel* eene overstrooming van zeewater mogt plaats hebben.

De, door Zijne Majesteit, goedgekeurde begrooting voor het loopende dienstjaar, heeft de noodige fondsen disponibel gesteld, om alle de Provinciale Dijk- en Havenwerken naar behooren te onderhouden: — de beschouwing van dezelve heeft tot geene aanmerkingen aanleiding gegeven.

Het roode Clif neemt, sedert eenige jaren, vrij aanzienlijk af. — Hierin behoort voorzien te worden, en men is bezig te onderzoeken, op welke wijze de fondsen, voor de verdediging van dit punt beschikbaar, op de beste wijze benuttigd, en aan het doel dienstbaar gemaakt kunnen worden. Dit werk is echter, uit hoofde van de min dringende noodzakelijkheid, en de vele werken, die dit jaar aangelegd worden, tot het volgende jaar uitgesteld; terwijl inmiddels, zoo dit noodzakelijk bevonden mogt worden, provisionele maatregelen van voorzorg en verdediging zullen aangewend worden.

Was de afgeloopene Winter voor onze Zeeweringen niet ongunstig, en werden aan dezelve weinig belangrijke schaden toegebragt, min voordeelig is het overzigt, dat ik UEd. Gr. Achtb., ten aanzien van onzen Binnenlandschen Waterstaat, aantebieden heb; bij eenen doorgaans hoogen stand van het winterwater hebben ongunstige omstandigheden mede gewerkt, om de gevolgen daarvan, meer dan gewoonlijk, schadelijk te doen zijn. De hevige Noord-Ooste winden hebben in de maand Maart ll., het water zoodanig opgestuwd, dat de weg, tusschen *Opsterland* en *Schoterland* gelegen, op twee plaatsen doorgebroken is, en daardoor in laatstgenoemde Grietenij zeer vele Polders ingevloeid zijn, en met dat water, zeer ten nadeele van den Landbouw, een geruimen tijd bezet zijn gebleven; — daarbij komt, dat, schoon alle de Sluizen van de Provincie, sedert den 26 Februarij ll., bij elke mogelijke gelegenheid geopend zijn geworden, om den boezem te verlagen, en het overtollige water te lozen, die gelegenheden zich, in evenredigheid van andere jaren, niet gunstig hebben aangeboden; dewijl de buitengewoon weinige afiandige winden, steeds een hoogen waterstand in de Zuiderzee hebben doen geboren worden, waardoor het verval van water niet zoo groot is geweest, als voor eene spoedige ontlasting van den boezem vereischt wordt; terwijl de menigvuldige regens het binnenwater wederom doende aangroeijen, de waarnemingen hebben doen zien, dat gedurende de laatste dagen van Mei en de eerste van de maand Junij, het boezemwater in den tijd van 14 dagen, geen Nederlandsche duim verlaagd is; — dit alles heeft dan ook ten gevolge gehad, dat de meer lage gedeelten van de Provincie, veel en lang overlast van het water gehad hebben. De gesteldheid van het boezemwater heeft de sluiting der Sluizen, eerst op den 18 der maand Junij toegelaten.

Hoewel dus buitengewone ongunstige omstandigheden dit jaar hebben medegewerkt, om de hier voor aangestipte uitkomsten te weeg te brengen, wil ik daardoor echter in geenen deele geacht worden de noodzakelijkheid in twijfel te trekken, om door gepaste middelen, zelfs bij gewone omstandigheden, den binnenlandschen Waterstaat van dit Gewest te verbeteren.

De ondervinding die ik tot nu toe van dit zoo belangrijk maar moeijelijk gedeelte der mij toevertrouwde Administratie verkregen heb, is wel genoegzaam om mij de overtuiging te geven, dat de aanvoer van het boezemwater tot de Sluizen bevorderd en daardoor de uitlosing van hetzelve verbeterd behoort te worden; en dat ook maatregelen vereischt worden, om de schadelijke gevolgen te beteugelen, die uit de opstuwing van het gemeene boezemwater geboren kunnen worden; maar wat anders is het, de middelen, die daartoe leiden kunnen, met volkomen kennis van zaken te beoordeelen, en tusschen de zoo uiteenloopende gevoelens, over dit onderwerp, tot de beste keuze te komen. Intusschen zullen dit jaar reeds middelen van verbetering worden daargesteld, welker nuttigheid te klaarblijkelijk is om niet algemeen als zoodanig erkend te worden.

Reeds zijn voorbereidende maatregelen genomen om de uitwatering van de Schoterzijl naar Zee te verbeteren, en daardoor de afvoer van het water van de Tjonger te bevorderen. Ten dien einde zal, nog dit jaar, de Worst-sloot op eene doorgaande breedte van 15 ellen gebragt worden; het was noodig die verbreding aan de Zuidzijde, en dus op het territoir van de Provincie Overijssel aantebrengen, waarin door het Provinciaal Bestuur van dat Gewest toegestemd is, en reeds zijn met het Domein, en met de bijzondere Eigenaren schikkingen omtrent den afstand van de daartoe benoodigde gronden gemaakt. Bij de gehoudene inspectie is het gebleken, hoe dringend noodzakelijk deze verbetering is, daar de Worst-sloot, op sommige plaatsen bijna geheel toegegroeid zijnde, weinig gelegenheid tot een regelmatige afloop van het water aanbood,

De aanbesteding van de uitdieping van de vaart van *Gerkesklooster* tot *Visvliet*,

ten doel hebbende de uitwatering van *Achtkarspelen* door de Lauwer naar de Munnekezijl te bevorderen, is dezer dagen beproefd, dan de aannemingsom verre zijnde boven de ciering die daarvan gemaakt was, is dezelve door Heeren Gedeputeerde Staten geimprobeerd; de nadere aanbesteding zal nog in den loop van deze maand plaats hebben.

Dat overigens de verbetering der Provinciale Waterstaat, niet uit het oog verloren wordt, zal UEd. Gr. Achtb. blijken uit de verdere behandeling van zaken, die in deze Vergadering aan derzelver deliberatien onderworpen zullen worden.

Is de verbetering der Provinciale Waterstaat voor dit Gewest van groot belang, met dezelve staat, naar mijn inzien, die der Wegen in het naauwste verband; en ook dit punt schijnt de aandacht van UEd. Gr. Achtb. overwaardig te zijn.

Het mag eenige verwondering baren, dat men in een Gewest, door de natuur zoo rijkelijk bedeeld en bevoorregt, daarvan niet eerder werk gemaakt heeft; en dat, terwijl in de overige gedeelten van het Rijk alle de communicatien zulke aanzienlijke verbeteringen ondergaan hebben, en men daaromtrent, als het ware, reuse schreden gemaakt heeft, men in Vriesland tot nogtoe dit voorbeeld niet gevolgd heeft; of zoude in dit Gewest geen behoefte voor die verbetering bestaan?

Het tegendeel komt mij voor ontegensprekelijk te zijn; het is toch te algemeen bekend, dan dat ik het hier zoude behoeven te bewijzen, hoe uiterst moeijelijk, ja, vaak geheel onmogelijk het was, te Land de naburige Steden, Zwolle en Groningen, zonder gevaar te bereiken; hoe veel andere Wegen ondoelmatig of slecht onderhouden, des winters ophielden Wegen te zijn, en door het binnenwater geheel overstroomd werden.

Gezwegen nu van den nadeeligen invloed die dit reeds op den Provincialen Waterstaat uitoefende, spreekt het van zelve, dat die jaarlijksche overstrooming van vele Wegen, derzelver goede opmaking zeer hinderlijk was. Van daar dan ook, dat ik, mijne aandacht op dat punt gevestigd hebbende, algemeene bepalingen omtrent het onderhoud der Wegen en Voetpaden daargesteld en daarbij bepaald heb, dat dezelve tot de hoogte ven 3 palmen boven het hooge winter-boezemwater met een tonnerondte van 2 palmen gebragt moesten worden. Deze verbetering der Wegen heeft thans algemeen plaats, en ik stel mij daar van de beste gevolgen voor.

Van meer algemeenen invloed zal de bestrating des wegs van *Leeuwarden* naar *Zwolle* zijn, die dit jaar voor zoo veel deze Provincie betreft, gedeeltelijk tot stand gebragt, en in het volgende geheel voltooid zal worden. Reeds in 1825, hebben over deze bestrating bij UEd. Gr. Achtb., deliberatien plaats gehad, en zijn toen de noodige bepalingen gemaakt, omtrent het vinden der kosten, door deze Provincie in den aanleg van dezen Straatweg te dragen. In den loop van UEd. Gr. Achtb. tegenwoordige bijeenkomst, zullen, ten aanzien van deze financiële belangen, de vereischte openingen aan UEd. Gr. Achtb. gegeven, en de daartoe betrekkelijke voordragten gedaan worden.

Ik mag mij vleijen dat het reeds voorloopig eene aangename indruk bij UEd. Gr. Achtb. maken zal, te vernemen dat Heeren Gedeputeerde Staten, schoon door UEd. Gr. Achtb. tot het aangaan van eene Negotiatie van *f* 300,000 voor dit zoo belangrijk onderwerp, geautoriseerd, echter door gepaste maatregelen van bezuiniging en andere schikkingen tot nogtoe niet in de noodzakelijkheid zijn geweest, hiertoe overtegaan; en dat de eerste termijnen van betaling, gedurende dit loopende jaar, voor het grootste gedeelte voldaan zullen kunnen worden, zonder eenig bezwaar voor de Provincie te doen geboren worden; en dat dus van de bevoegdheid aan Hun Ed. Gr. Achtb., door deze Vergadering toegekend, slechts gedeeltelijk voor het volgende jaar gebruik gemaakt zal worden, gelijk zulks nader aan UEd. Gr. Achtb. blijken zal.

Wat den aanleg der Straatweg betreft, heb ik getracht de bepalingen zoodanig te maken, dat de vruchten daarvan reeds gedeeltelijk dit jaar genoten zullen kunnen worden; de geheele bestrating zal dit jaar tot *Akkrum* plaats hebben, en de aardebaan van daar tot aan de grenzen in gereedheid gebragt worden, om reeds gedurende den winter daarvan gebruik te kunnen maken; terwijl de bestrating van dat gedeelte dan in het volgende jaar zal plaats hebben.

Het strekt mij tot genoegen UEd. Gr. Achtb. te kunnen informeren dat de schadevergoeding voor alle de onteigeningen, die zoo voor de afsnijdingen als de verdere daarstelling des Wegs, moesten plaats hebben, bij minnelijke schikkingen, geregeld hebben kunnen worden; schoon de belangen en genoegens van sommige eigenaren van gronden daarbij zeer betrokken waren.

Het is te wenschen dat de spoed, waarmede dit geheele werk in deze Provincie tot stand gebragt wordt, door de medewerking der aangrenzende Provincien, aan de wederzijdsche ingezetenen, welhaast het volle genot eener verbeterde communicatie tusschen *Leeuwarden* en *Zwolle* zal verzekeren, en dat tot de bestrating van de gedeelten van dien Weg, in de Provincien Overijssel en Drenthe gelegen, welhaast zal worden overgegaan. Ik heb bij mijne Ambtgenooten aldaar, op het wederkeerig belang, dat daarin gelegen is, aangedrongen en derzelver medewerking, tot de spoedige daarstelling van dit belangrijk werk, ingeroepen.

Niet twijfelachtig is het belang dat door den Koning in het verbeteren der Wegen en communicatien tusschen de groote Steden van het Rijk, wordt gesteld, en hoe Vriesland, ook ten dezen, in de bezorgdheid des Konings deelt. Slechts weinige dagen geleden, heb ik den last ontvangen, om met mijn' Ambtgenoot, de Gouverneur van de Provincie Groningen, een voordragt te ontwerpen, tot verbetering des Wegs tusschen *Leeuwarden* en *Groningen*, gelegen, zoo door middel van bestrating als van verbetering der kunstwegen, die zich aldaar reeds bevinden, welke voordragt zoo tijdig moet worden ingediend, dat ook dit werk in den loop van het jaar 1828 zal kunnen worden daargesteld. Reeds houde ik mij onledig het noodige te verrigten, om aan die last te kunnen voldoen.

Dan Ed. Gr. Achtb. Heeren! zoo er nog iets noodig mogte zijn om te betogen, hoe zeer men ook in dit Gewest van het nut en de noodzakelijkheid overtuigd is, om de onafgebrokene en onbelemmerde communicatie tusschen de belangrijkste gedeelten der Provincie, door middel van Straatwegen te doen geboren worden, en daardoor Koophandel en Scheepvaart te bevorderen, dan strekke daartoe ten bewijze, dat niet alleen de Besturen van *Harlingen* en van *Lemsterland*, bij mij dringende verzoeken hebben ingeleverd, ten einde Straatwegen, van *Leeuwarden* naar die Gemeenten, zouden mogen aangelegd worden; maar dat die verzoeken tevens vergezeld zijn gegaan met aanbiedingen van geldelijke bijdragen, en dezelve ondersteund zijn geworden door andere belanghebbenden. die insgelijks bereid zijn om, tot bereiking van het zoo gewenschte doel, zich vrij aanzienlijke opofferingen te getroosten; en het zijn deze omstandigheden die mij dubbele vrijheid geven, deze voordragten, met gepaste belangstelling te onderzoeken en nategaan op welke wijze daaraan gevolg zoude kunnen gegeven worden, gelijk ik mij dan ook daarmede thans onledig houde, in de zekere overtuiging dat de hulp en medewerking van Zijne Majesteit, tot daarstelling van eene zoo nuttige verbetering van den inwendigen staat dezer Provincie, niet vruchteloos ingeroepen zal worden.

De Harlinger Stoomboot-rederij, onder de Directie van de Gebroeders *van Vlissingen* te *Amsterdam* gevestigd, heeft in het voorleden jaar, de Stoomboot Prins Frederik der Nederlanden tusschen *Amsterdam* en *Harlingen* in de vaart gebragt; dezelve heeft in geenen deele aan de verwachting voldaan, zoo dat die vaart dan ook, na eenige onvoldoende reizen, wederom gestaakt is. De Provincie vindt zich daardoor in het vooruitzigt eener vaste en verbeterde communicatie ter zee met *Amsterdam* geheel te leur gesteld.

Vruchteloos zijn mijne pogingen geweest, om, hetzij dan door de Harlinger-rederij of door dezelve in combinatie met de Amsterdamsche Stoomboot-Maatschappij, het regelmatig in de vaart brengen van een Stoomboot tusschen *Harlingen* en *Amsterdam* tot nu toe tot stand te brengen.

Het belang echter dat daarin, voor deze Provincie, gelegen is, doet mij in mijne pogingen niet vertragen, en dezelve doen het uitzigt geboren worden, dat, het zij dan op deze of geene wijze, het verlangde doel bereikt zal kunnen worden.

De onderscheidene Rijks Belastingen worden met regelmatigheid binnen deze Provincie ingevorderd, en met naauwgezetheid op gebragt. De aangifte in de personele Belasting verkrijgt meer en meer die vastheid, die van de ondervinding te wachten was.

Het is UEd. Gr. Achtb. bekend, dat dit jaar geen repartitie der Grondlasten heeft plaats gehad, en dat dezelve tot heden op provisionele Kohieren geheven worden, berekend naar den omslag van het jaar 1826. Die provisionele Kohieren zijn, op den 1 Februarij voor de Arrondissementen *Leeuwarden* en *Sneek*, en, ten gevolge van bijzondere omstandigheden, eerst op den 13 Maart, voor het Arrondissement *Heerenveen*, executoir verklaard.

De opcenten voor de buitengewone Staats-begrooting in opgemelde Kohieren op 5 berekend zijnde, terwijl dezelve van af 1° Mei ll. slechts tegen 3 behooren geheven te worden, zoo zal deswegens eene verrekening plaats hebben; omtrent de wijze waarop dezelve zal moeten geschieden, zijn dezer dagen bij mij de noodige instructien ontvangen.

De remissie van Grondlasten, over het jaar 1825 toegestaan, ter zake van de schaden door de Watervloed, in dat jaar, aan de Veldvruchten toegebragt, heeft de som van *f* 103,672 bedragen; de uitbetaling of verrekening van die som met de belanghebbenden heeft thans plaats.

De werkzaamheden van het Kadaster worden met ijver en regelmatigheid voortgezet, zoo dat men eene spoedige afloop van dat groote werk mag te gemoet zien, daar de meting reeds tot ver over de helft is gevorderd, en de tauxatie na afloop van de twee Kantons *Akkrum* en *Rauwerd*, uitmakende 30,029 bunders in het vorige jaar bewerkt, in dit jaar is vervolgd door de schatting der Kantons Leeuwarden n°. 1 en 2, waaronder de stad *Leeuwarden*, alsmede de Kantons *Hallum* en *Buitenpost*, ten bedrage van 45,383 bunders, zoo dat binnen weinige weken, over het geheel zal zijn afgedaan circa het ⅓ gedeelte der uitgestrektheid van de Provincie.

Alle middelen worden tevens aangewend tot het daarstellen van evenredige begrootingen, naar de waarde der grond-eigendommen, zoo van perceel tot perceel, Gemeente tot Gemeente, Kanton tot Kanton, als wel van Provincie tot Provincie, tot welk laatste de Ambtenaren van het Kadaster dezer Provincie in die van Groningen, Kanton Appingadam, hebben medegewerkt; en waaromtrent mij de gunstigste berigten zijn geworden; als zijnde gebleken, dat eene bijna gelijke bewerking, zoo in het bepalen en vaststellen der begrootingen, als anderzints, in de beide Provincien wordt in acht genomen.

De opbrengst van de zegel-, registratie-, hijpotheek- en successie-regten, is in deze Provincie te belangrijk, om niet met de meeste zorg te worden gade geslagen; de menigvuldige Akten die hier gepasseerd worden, vorderen de grootste inspannnig van de Hoofd-Ambtenaren, om de Kantoren van Ontvangst naar behooren te inspecteren en te verifiëren. De vele aangiften in het regt van successie, veroorzaakt door de omstandigheden die in het voorleden jaar hebben plaats gehad, vermenigvuldigen derzelver werkzaamheden buitengewoon. Dit heeft mij aanleiding gegeven de vermeerdering van het personeel dezer Administratie met een Hoofd-Ambtenaar aan het Gouvernement voortedragen, aan welk verlangen Zijne Majesteit wel gehoor heeft willen geven.

De bestaande verordeningen, tot wering der bedelarij, worden overal gehandhaafd, en het is te wenschen dat dezelve allengskens de uitroeijing van dit kwaad zullen te weeg brengen.

Aangaande het gebruik der nieuwe maten en gewigten, valt sedert het laatste verslag, niet veel bijzonders optemerken. De, op den 30 Maart dezes jaars, door Zijne Majesteit vastgestelde nadere bepalingen op den jaarlijkschen herijk der maten en gewigten, en de reeds in het laatst van 1825 door den heer Minister van Justitie aan de Hoven en Regtbanken uitgevaardigde aanschrijving, strekkende tot wegneming der zwarigheden, die bij sommige Regtbanken ontstaan waren, nopens de toepassing der straffen. bij overtredingen op de verordeningen van het maten en gewigten stelsel, zullen daaraan ongetwijfeld bevorderlijk zijn. Van de zijde der Provinciale Autoriteit, en, zoo ver bekend, ook van den kant der Gemeente-Besturen, wordt aan de uitvoering der bestaande verordeningen, opzigtens dit onderwerp de hand gehouden. Er zullen nogtans, ten aanzien van de Fabrijkanten en Kooplieden misschien nog andere maatregelen kunnen worden voorgeschreven, die aan het meer bekend worden met het nieuw stelsel bij de Ingezenen bevorderlijk kunnen wezen. De nieuwe munt wordt trapsgewijze in omloop gebragt, en aan het meermalen geuit verlangen, dat het gebruik der oude koperen munt mogt worden verboden, is onlangs voldaan, door een Koninklijk Besluit, bij hetwelk de maand September dezes jaars, als uiterlijke termijn is gesteld, na welke dezelve uit den omloop is geweerd.

Wat het lager Onderwijs betreft, uit het laatst aan de Staten Generaal gedaan algemeen verslag van het onderwijs in het algemeen, blijkt het, dat Vriesland, te dezen aanzien, niet zoo veel bij andere Provincien ten achteren is, als men het wel eens heeft doen voorkomen; ten minsten niet wat de gelegenheid, om onderwijs te ontvangen betreft; alzoo, wat het getal aanwezige Scholen aangaat, alwaar de kinders onderwijs kunnen ontvangen, deze Provincie onder die weinige behoort, van welke gezegd wordt, dat de kinders in dezelve nergens van alle onderwijs zijn verstoken; terwijl er slechts *drie* Provincien zijn, waar in evenredigheid der bevolking, meer kinderen ter school gaan, en Vriesland, alle de Provincien des Rijks, zelfs de meest bevolkte, met uitzondering alleen van het Groot Hertogdom Luxemburg, overtreft in het aantal aanwezige Scholen. Het valt echter niet te ontkennen, dat hier nog meer kan en behoort te worden gedaan; vooral ten opzigte van de verbetering van het inkomen der Onderwijzers, het plaatsen van Ondermeesters in zeer talrijke Scholen, de verandering van de winterscholen, welke in eenige Dorpen nog bestaan, in Scholen waarin onafgebroken onderwijs wordt gegeven, de verbetering van een aantal ondoelmatige en voor de gezondheid der kinderen en Onderwijzers nadeelige, en tevens voor het geven van een behoorlijk onderwijs ongeschikte Schoolvertrekken, en eindelijk meer algemeen werkende maatregelen, ter bevordering van een geregeld en doelmatig onderwijs aan behoeftige of arme-kinderen. Hoe veel belang Zijne Majesteit hier in stelt, is op nieuw gebleken, alzoo het Hoogstdenzelven heeft behaagd, onderscheidene subsidien tot verbouwing van schoollocalen uit de Rijks-kas te verleenen; als voor een School en Onderwijzers woning te *Buren* op *Ameland f* 900, voor een Onderwijzers woning te *Haskerhorne f* 300, en voor eene nieuwe School te *Drogeham* en *Harkema-Opeinde f* 700; terwijl voor de vergrooting van de School te *Langweer*, wanneer dezelve ten uitvoer wordt gebragt, almede een subsidie is toegezegd geworden.

Ter bevordering van gelijk einde is, door Gedeputeerde Staten, uit het op de Provinciale Begrooting van 1826 voor het onderwijs bestaande fonds, voor de Scholen te *Haulerwijk f* 800 toegestaan; terwijl op de Provinciale Begrooting van 1827, voor kosten van het onderwijs, ook ten gevolge uitdrukkelijk verlangen van het Gouvernement, een aanzienlijker fonds is gebragt, om daarvan ter gelegener tijd, naar mate de behoeften het zullen vereischen, tot genoemden einde gebruik te kunnen maken.

Onderscheidene Plaatselijke Besturen hebben ook weder hunne belangstelling in de verbetering der Schoolvertrekken aan den dag gelegd. Voor nieuwe Scholen welke te *Dragten*, *Gorredijk* en *Minnertsga* zijn of zullen worden gebouwd; alsmede voor de verbouwing van andere, als te *Balk*, *Lutkewierum*, *Morrha* enz., zullen, vooral te *Dragten* en *Gorredijk*, zeer aanzienlijke uitgaven uit de Plaatselijke kassen worden gehoed.

Ter bevordering eener doelmatige inrigting van de Schoolvertrekken is, in den voorleden jare, onder herinnering van vroegere aanwijzingen, eene Instructie aan de Plaatselijke Besturen gezonden.

Voorts zullen maatregelen worden genomen om het geen in deze Provincie in het algemeen nog in belang van het lager Onderwijs kan worden gedaan, zoo spoedig eene geregelde uitvoering zulks toelaat, daartestellen.

Het onderwijs op de in deze Provincie aanwezige Latijnsche Scholen, voldoet, over het algemeen, aan de bedoeling dezer inrigtingen, welke meer bijzonder bestemd zijn, om de jonge lieden behoorlijk voortebereiden voor het Academisch Onderwijs. Het getal kweekelingen op dezelve is, in evenredigheid der bevolking, in Vriesland, niet geringer dan in de meeste overige Noordelijke Provincien. Met de Zuidelijke Provincien kan de vergelijking niet wel gemaakt worden, vermits aldaar bij de Latijnsche Scholen eene elementaire klasse bestaat, niet alleen voor de Latijnsche, maar ook voor de Fransche of Nederduitsche taal; terwijl alhier geene leerlingen mogen worden aangenomen, dan nadat zij in de algemeene taalgronden wel bedreven zijn.

Het getal Studenten aan 's Rijks Atheneum te *Franeker*, bedraagt thans 40. Men berekent dat hetzelve, na de groote vacantie, op ongeveer 50 zal komen.

Men kan veilig de jaarlijksche vermeerdering van het getal Studenten, althans voor een groot gedeelte, toeschrijven aan den wel verdienden naam van kunde en bekwaamheid van de Heeren Hoogleeraren, en aan hunnen ijver in het geven van onderwijs, waardoor jaarlijks een niet onaanzienlijk getal jonge lieden het Athe-

hunne verlaten, voorzien van zoodanige kundigheden, als hunne Onderwijzers tot de grootste eer verstrekken.

Het gedrag van de Studenten verdient over het algemeen geprezen te worden.

Bij besluit van den 20 Julij 1826, heeft Zijne Majesteit den heer *J. A. C. Rovers*, benoemd tot buitengewoon Hoogleeraar in de Grieksche en Latijnsche Letterkunde en Geschiedenis, waardoor de beide Hoogleeraren, welke in dat vak van wetenschap onderwijs gaven, aanmerkelijk in hunne werkzaamheden verligt zijn.

Sedert dien tijd is de Emeritus Hoogleeraar *Wassenbergh*, die tot het laatste van zijn leven, niettegenstaande zijnen hoogen ouderdom, voortgegaan is met het geven van Onderwijs, overleden. Hij was een ijverig bevorderaar van het hooger Onderwijs, en een voortreffelijk voorbeeld van rusteloze arbeidzaamheid.

Door het aankoopen van het huis en het Planetarium van den heer *Eisinga*, heeft de Koning het voortdurend behoud van dat kunstgewrocht verzekerd, en, door hetzelve te plaatsen onder het toezigt van den tijdelijken Hoogleeraar in de Sterrekunde aan 's Rijks Atheneum, is hetzelve met het Atheneum, als het ware, in verband gebragt.

Bij het verslag, aan UEd. Gr. Achtb., in het afgeloopen jaar gedaan, is aangemerkt, dat Gedeputeerde Staten reden hadden te verwachten, dat de nieuwe, toen in werking gebragte, Reglementen van Plaatselijke Belastingen, eene voordeelige werking zouden oefenen op de opbrengst dier belastingen, want dat eene vergelijking van de opbrengst der Rijks-Belastingen, op het *Gemaal* en *Geslagt* (waarmede de Plaatselijke opcenten in eén onafscheidelijk verband staan) over de vijf eerste maanden van 1826, met de vijf eerste maanden van 1825 had aangewezen, dat de Rijks-Belasting op het Gemaal, over het eerstgemelde tijdvak, te weten, dat van 1826, *f* 4,700 meer had opgebragt, dan over dat van 1825, en dat men op dien grond verwachtte, dat die zelfde Belasting over het geheele jaar voor het Rijk een som van *f* 11,000, en alzoo voor de Gemeenten nagenoeg een som van *f* 17,000, meer zoude opwerpen.

Ofschoon die verwachting niet ten vollen is vervuld geworden, aangezien de meerdere opbrengst van de Rijks-Belasting over het geheele jaar 1826 geen *f* 11,000 maar *f* 8772:55 heeft bedragen, is echter voor die mindere opbrengst dan verwacht was, eene andere, van het toezigt op den ophef der Belasting, geheel afgescheiden reden te vinden, namelijk de mindere consumtie van Brood, veroorzaakt door de algemeen geheerscht hebbende ziekte, gedurende een groot gedeelte van het jaar.

Ook moet voorzeker aan deze oorzaak gedeeltelijk, maar tevens, en welligt niet minder, aan de lage prijzen van het Slagtvee in 1826, worden toegeschreven, dat de Rijks-Belasting op het *Geslagt*, welke naar de waarde van het Vee wordt geind, en alzoo ook de Plaatselijke opcenten op dat middel in 1826, niet meer (zoo als men, uit eene gelijke vergelijking als boven, vermoed had) maar aanmerkelijk minder hebben gerendeerd, dan in 1825. Ja! men zal het reeds daarvoor mogen houden, dat, zonder deze twee zamenwerkende oorzaken, de werking van het Plaatselijk Reglement op het *Geslagt*, ook op de opbrengst van dat middel niet onmerkbaar zoude zijn geweest.

Verder blijft de opbrengst van de opcenten op de *Wijn* en het *buiten- en binnenlandsch Gedistileerd*, over het geheel aan de verwachting beantwoorden. De opbrengst van die middelen, zoude nogtans ongetwijfeld nog meer verzekerd en bevorderd worden, wanneer de opcenten op de *Dranken*, alsmede die op *het Geslagt*, even als die op het Gemaal, in alle de Gemeenten dezer Provincie, zoo wel Stedelijke als van het platte Land, tot eene gelijke hoogte geheven wierden; terwijl zoodanige algemeene heffing dier opcenten, op de opbrengst van de principale of Rijks Belastingen, een' wederkerigen voordeeligen invloed zoude uitoefenen.

Dit tweeledig voordeel is ook Zijner Majesteits aandacht niet ontgaan, en het is, ten gevolge van Hoogstdeszelfs op den heer Minister van Binnenlandsche Zaken, verstrekten last, dat er tusschen laatstgenoemden en de Provinciale Autoriteit, voor eenigen tijd, eene correspondentie is geopend, welke ten doel heeft om de Plaatselijke opcenten op het *Geslagt* en de *Dranken*, op gelijke wijze als die op het laatst gemelde middel, bereids in de Provincien *Overijssel* en *Drenthe worden*; en waarschijnlijk in die van *Groningen zullen worden* geheven, ook in alle de Gemeenten dezer Provincie in werking te brengen.

Aangezien de Armen-Administratien in deze Provincie, in vergelijking van die in de meeste andere Provincien, veel minder inkomsten uit eigen fondsen hebben, wordt daardoor in de meeste Land-Gemeenten de heffing van zware personele Omslagen noodzakelijk; maar door de heffing van de evengemelde opcenten, zouden die Omslagen aanmerkelijk worden verligt. De bevordering hiervan is een ander bijkomend nut, hetwelk met die heffing beoogd wordt.

Ten gevolge van onderscheidene verzoeken van Plaatselijke Besturen, om de Belasting op de *Lange- of Steekturf* te verhoogen, uit hoofde vele ingezetenen, ter oorzake van het groot verschil in de Belasting op deze soort van Turf, met die op de *Baggerturf*, zich meer en meer van de eerstgemelde voor haardbrand bedienen, is, door Gedeputeerde Staten, deswegens eene voordragt aan den Koning gedaan; en het heeft Hoogstdenzelven behaagd, de verlangde verhooging van die belasting toetestaan. Deze verhooging in een, door Gedeputeerde Staten ontworpen, en door Zijne Majesteit met eenige wijziging, geapprobeerd algemeen Plaatselijk Reglement voor den Ophef der Belasting op de Turf en Steenkolen, hetwelk de thans nog provisioneel werken de Reglementen op die middelen zal vervangen; zal, zoo als met reden verwacht kan worden, insgelijks eene voordeelige werking op de opbrengst der middelen in de toekomst hebben.

Het werk der Plaatselijke begrootingen, hetwelk voornamelijk in de jaren 1825 en 1826, door bijzondere omstandigheden, vertraging had ondervonden, heeft bereids over het geheel, eene aanmerkelijke vooruitgang verkregen. De Stedelijke Begrootingen, ofschoon nog niet vóór den aanvang van het dienstjaar, zoo als behoorde, gearresteerd, zijn toch alle, met uitzondering van die van *Stavoren*, in het begin van het jaar gearresteerd geworden. Die van sommige Grietenijen zijn vóór, andere, in het begin van het diensjaar gearresteerd, en het getal van die, welke nog moeten worden vastgesteld, is zeer gering; moetende de vertraging hiervan voornamelijk aan de plaats gehad hebbende ziekte worden toegeschreven. Ook aan deze oorzaak is het toetekennen, dat eenige Gemeente-Rekeningen over het jaar 1825, te laat zijn ingekomen; het getal echter dat nog moet worden gesloten is gering. Voor het vervolg zal worden gezorgd, dat de begrootingen en rekeningen ten behoorlijken tijde vastgesteld worden.

Het zal UEd. Gr. Achtb. aandacht niet ontgaan zijn, dat ik in den loop van dit Verslag, ten aanzien van die onderwerpen, welke met de Provinciale Financien in verband kunnen geacht worden te staan, min uitvoerig geweest ben; en UEd. Gr. Achtb. te kennen heb gegeven, dat de verdere behandeling van zaken, gedurende deze bijeenkomst, de gelegenheid zoude doen geboren worden om UEd. Gr. Achtb. daarmede nader bekend te maken, en dit belangrijk punt aan de deliberatien van UEd. Gr. Achtb. te onderwerpen. De aanleiding daartoe is in de bepalingen gelegen, die sedert kort op nieuw omtrent de opmaking der Begrooting, wegens het gebruik der Provinciale opcenten, daargesteld zijn; tot nog toe wierd die Begrooting door Heeren Gedeputeerde Staten, onder observantie van hetgeen deswegens door UEd. Gr. Achtb. in derzelver buitengewone Vergadering, van den 8 October 1822 bepaald is, opgemaakt en aan Zijne Majesteit ingezonden. Thans wil het voorschrift dat dezelve aan de deliberatien van UEd. Gr. Achtb. onderworpen en door dezelve aan Zijne Majesteit aangeboden worde; dien overeenkomstig is de bedoelde Begrooting voor het jaar 1828 opgemaakt, om een onderwerp van UEd. Groot Achtb. overwegingen uittemaken.

Hoezeer ik al het billijke van dezen maatregel gevoel, is het echter niet te ontkennen, dat dezelve aan vele moeijelijkheden onderhevig is; bepaaldelijk haren oorsprong hebbende in het tijdstip waarop dezelve nu ontworpen en in gereedheid gebragt moet worden.

Immers Ed. Gr. Achtb. Heeren! maken de kosten, die tot onderhoud van de Provinciale Zee-, Haven- en Sluiswerken gevorderd worden, het aanzienlijkst gedeelte van de gewone jaarlijksche uitgaven uit; dat deze uitgaven van natuur zeer veranderlijk zijn, en door omstandigheden, die plaats kunnen hebben, van het eene tot het andere jaar aanmerkelijk verschillen moeten, spreekt wel van zelve; maar daar uit volgt dan ook, dat bij de Begrooting, die thans aan UEd. Gr. Achtb. voor het jaar 1828, en vervolgens jaarlijks onderworpen zal worden, geen rekening gemaakt kon worden op alle die buitengewone omstandigheden en voorvallen, die, zoo ten aanzien der Zeewerken als anderzints, in den loop van het jaar kunnen plaats grijpen en Provinciale uitgaven vorderen.

Intusschen, Ed. Gr. Achtb. Heeren! voer ik dit hier alleen aan, om reeds voorloopig te betogen, hoe onvermijdelijk noodzakelijk het zal zijn, jaarlijks een aanzienlijke som disponibel te houden, om steeds in de gelegenheid te zijn, in die kosten en uitgaven te voorzien, waarop bij de daarstelling der Begrooting geen rekening gemaakt is kunnen worden.

Op de door Gedeputeerde Staten uitgeschreven Prijsvraag, omtrent de daarstelling en inrigting van een doelmatig Gesticht, ter verpleging van *Krankzinnigen*, waarvan bij het laatst voorgaand Verslag melding is gemaakt, zijn eenige antwoorden ingekomen, welke door Gedeputeerde Staten, ter beoordeeling en inlichting, in handen van eenige deskundigen zijn gesteld.

Na de plaats gehad hebbende revisie van de Reglementen op de zamenstelling der Staten, mitsgaders op de Stedelijke- en Platte Lands-Besturen, bleef de herziening nog over, van het Reglement bepalende de wijze waarop het gezag en de magt door de Staten wordt uitgeoefend. De Koning, verlangende met betrekking tot dit onderwerp de consideratien van de Provinciale Staten te ontvangen, zal deze zaak in UEd. Gr. Achtb. tegenwoordige Zitting tot een punt van deliberatie worden gemaakt.

Drie van Uwe Medeleden, welke Uwe laatste gewone bijeenkomst nog hebben bijgewoond, zijn ons door den dood ontvallen. De eerste, de heer *P. Rodenhuis*, bij U allen en ook bij mij bekend als een man van rusteloze werkzaamheid, en zonderlinge bedrevenheid in zijn vak, wierd, in de kracht zijner jaren, aan zijnen uitgebreiden werkkring onttrokken. De beide anderen, de heeren *T. Wiggerts* en *J. Haitsma*, bereikten eenen meer gevorderden, hoewel niet hoogen ouderdom. Het overlijden van den laatstgenoemden heeft de Stad *Bolsward* van eenen ijverigen voorstander van hare belangen beroofd.

De vervulling dezer vacatures, heeft, op de bij de Reglementen bepaalde wijze, plaats gehad, en ik mag mij verheugen dezelve wederom door waardige mannen bekleed te zien.

Zoo zijn wij Ed. Gr. Achtb. Heeren! aan het einde gekomen van het overzigt, dat ik UEd. Gr. Achtb. bij de opening van derzelver tegenwoordige gewone bijeenkomst, omtrent den toestand van deze Provincie wenschte te geven.

Moge hetzelve aan de eene zijde strekken om UEd. Gr. Achtb. de overtuiging te geven, dat die toestand over het algemeen zeer gunstig is; dat geene zorgen gespaard worden om deszelfs bloei en welvaart te bevorderen, en dat de vaderlijke zorgen van onzen geliefden Koning, geen gelegenheid doen voorbij gaan, om daartoe krachtdadig mede te werken. En moge hetzelve dan ook aan de andere zijde eenigzints bijdragen, om onze liefde tot den Koning steeds aantevuren, en ons onder herinnering aan de spreuk onzer Voorvaderen „ *eendragt maakt magt*" aan te sporen om met lust en ijver, ter bevordering der belangen van dit Gewest, de werkzaamheden aan te vangen en ten einde te brengen, tot welker behandeling wij thans geroepen worden.

Te LEEUWARDEN, bij P. KOUMANS SMEDING, bij de Hoeksterpoort, lett. K, no. 176.